

ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΙΔΡΥΤΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ

ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ

ΙΩΑΝ. ΗΡ. ΜΑΛΛΩΣΗΣ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1924

ΥΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ

ΕΤΟΣ Γ' ΠΕΡΙΟΔ. Β'

28 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1927

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΑ ΠΟΛΕΜΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Β'

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ

Κ. ....

Α. Α. ΔΙΟΜΙΔΟΥΣ

Π. Ε. ΤΣΑΛΔΑΡΗ

ΕΜΜ. ΤΣΟΥΔΕΡΟΥ

FOURNET

ΔΟΥΝΔΕΡΝΤΟΦ

Χ. Κ. ΒΟΖΙΚΗ

— Γεγονότα και Σχόλια

— Έσωτερική εβδομάς

— Τα καλύμματα της Έθν. Τραπέζης

— » » »

— 'Η δράσις του εν Ελλάδι

— Διατί η Γερμανία έχασε την νίκην

— «Μη αναξέετε τας πληγάς μας»

Τὰ Λιμενικά ἔργα Πειραιῶς.

ΓΡΑΦΕΙΑ ΣΤΑΔΙΟΥ 24

ΔΙΑ ΤΟΥΣ κ. κ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝ ΘΕΡΜΩΣ εἰς τοὺς καθυστεροῦντας τὰς συνδρομὰς των ὅπως σπεύσουν καὶ ἐμβάσουν αὐτάς, ἵνα περιληφθοῦν εἰς τοὺς καταλόγους τῶν δικαιουμένων εἰς τὴν δωρεάν λήψιν τοῦ Βου τόμου καὶ μὴ στερηθοῦν τοῦ μνημειώδους τούτου βιβλίου

ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΔΗΜ. ΓΟΥΝΑΡΗ

ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ Δρ. 150

ΕΞΑΜΗΝΟΣ > 75

ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚ. (γενικώς) λ. 1

ΑΜΕΡΙΚΗΣ Δολλάρια 5

Εξάμηνοι συνδρομαί Εξωτερικού και τριμήνιοι Εσωτερικού δεν γίνονται δεκταί.

— Διά δημοσιεύσεις ἀγγελιών ἰδιαίτε-
ραι συμφωνίαι.

— Τὰ ἐμβάσματα ἀπευθύνονται δι' ἐ-
πιταγῆς πρὸς τὴν διεύθυνσιν.

— Διὰ πᾶσαν ἀνωμαλίαν περὶ τὴν
ἀποστολὴν τοῦ φύλλον οἱ κ. κ. συνδρο-
μηταὶ παρακαλοῦνται ν' ἀπευθύνωνται
πρὸς τὴν Διεύθυνσιν.

Αἱ συνδρομαὶ κατὰ κανόνα ἀπαράβατον εἶναι ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑΙ

ΠΡΟΣΕΧΩΣ

ΘΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΗ Ο Β' ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ Δ. ΓΟΥΝΑΡΗ

ΘΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΗ

— Τὴν ἀφίξιν τοῦ Γούναρη εἰς τὴν Ἑλλάδα τῷ 1920 καὶ δλόκληρον
τὸν μνημειώδη προγραμματικὸν λόγον τῶν Πατρῶν καὶ ἄλλους λόγους του.

— Τὴν πολιτικὴν μονομαχίαν Γούναρη Βενι-
ζέλου ἐπὶ τοῦ Δυναστικοῦ ζητήματος. — Τὰ κεί-
μενα τῶν δηλώσεων Βενιζέλου—Γούναρη. — Ὁ
Γούναρης ἀρχηγὸς τοῦ ἀγῶνος.

— Τὴν ἐκλογικὴν περίοδον, τὴν νίκην τοῦ ἀν-
τιβενιζελισμοῦ, τὴν ἐπάνοδον τοῦ Κωνσταντί-
νου κ. τ. λ.

— Τὸ ἔργον τῆς Γ' Ἐθνοσυνελεύσεως. —
Μνημειώδεις ἀγορεύσεις τοῦ Γούναρη. — Τὰ
στρατιωτικά, πολιτικά καὶ διπλωματικά γεγο-
νότα κλπ.

— Τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφὴν, τὴν ἐκ-

κρηξίν τῆς ἐπαναστάσεως Πλαστήρα. — Τὴν σύλληψιν καὶ φυλάκισιν τοῦ
Γούναρη καὶ τῶν συντρόφων του. — Τὰ προηγηθέντα τῆς δίκης κλπ.

— Ὁλόκληρον τὴν δίκην τῶν πολιτικῶν (σελίδες 350).

— Τὰ προηγηθέντα τῶν τουφεκισμῶν. — Τὴν περιγραφὴν τοῦ φρικώ-
δους δράματος κλπ. κλπ.

ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

Ἱδρυτής : ΙΩΑΝ. ΗΡ. ΜΑΛΛΩΣΗΣ

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

26 Αύγουστου 1927

Ο κ. Χαρ. Βοζίκης ἐπὶ τοῦ ἐπεισοδίου
Καφαντάρη καὶ Λαϊκοῦ κόμματος
προκληθέντος ἐκ τῆς φράσεώς του ὅτι
εἰς τὸν Πλαστήραν ὀφείλεται «ἐθνικὴ
ἐγνώμοσύνη» διὰ τὴν παρὰ τῆς ἐπανα-
στάσεως τοῦ 1922 ἀντιμετώπισιν τῆς
Ἑθνικῆς καταστροφῆς, καὶ τὸ ὅποιον ἐ-
πεισόδιον εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἐκ
τῆς συνεδριάσεως τῆς Βουλῆς ἀποχώρη-
σιν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, προσέβη κατὰ
τὴν συνεδρίασιν τῆς παρελθούσης Τρί-
της εἰς τὴν κάτωθι βαρυσήμαντον δήλω-
σιν.

«Δὲν εἰσεύρω διατὶ τὸ ζήτημα ἐξετοπί-
σθη ἀπὸ τοῦ σημείου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου τὸ ἔ-
θηκεν ἐν ἀρχῇ ὁ Ἡγέτης τοῦ Λαϊκοῦ κόμ-
ματος. Δὲν ἀπεχωρήσαμεν χθὲς διὰ τοὺς
λόγους τοὺς ὁποῖους ἀνέπτυξεν ὁ κ. Ὑπουργὸς
τῶν Οἰκονομικῶν ἀπεχωρήσαμεν συνε-
πεῖα τοῦ ἐπεισοδίου. (Πρὸς τὸν κ. Καφαν-
τάρη).

— Αὐτὸ ποῦ λέγετε σεῖς εἶναι ἀρνησις
τοῦ ἐπεισοδίου.

Ἄλλ' αὐτὸ δὲν ἐμποδίζει ἐμὲ νὰ χαρα-
κτηρίσω τὰ λεχθέντα ὡς ἔργον νομίζω ὅτι
πρέπει νὰ τὰ χαρακτηρίσω,

Ἀγωνιζόμεθα, Κύριοι. πάντες διὰ νὰ
διατηρήσωμεν τὸν τόπον ἐν γαλήνῃ, καὶ
μᾶλλον διὰ νὰ ἐπαναφέρωμεν εἰς τὸν τό-
πον τὴν γαλήνην.

Γνωρίζομεν καὶ ἡμεῖς καὶ σεῖς ὅποια
μᾶς χωρίζουν ζητήματα. Δὲν δύνασθε
νὰ μοῦ ἀρνηθῆτε ὅτι ἡμεῖς οἱ κυρίως
πληγέντες ἐκ τῶν ζητημάτων ἐκείνων ἡ-
γωνίσθημεν καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῶν
9 μηνῶν τῶν συνεδριάσεων τῆς Βουλῆς
νὰ παρεμποδίσωμεν συζητήσιν ἐπὶ τῶν

ζητημάτων ἐκείνων, διὰ νὰ μὴ προκα-
λέσωμεν ἐν τῇ Βουλῇ σκηναί, αἱ ὁποῖαι
ἦτο γνωστὸν εἰς ποῖον σημεῖον ἡδύναντο
νὰ καταλήξουν.

Ὅταν δ' ἡμεῖς συμφωνοῦντες κατεπι-
νομεν τὰ αἰσθήματα ἡμῶν διὰ νὰ διατη-
ρήσωμεν τὴν γαλήνην καὶ ἡρεμίαν τοῦ
τόπου, ἔχομεν εὐλογον τὴν ἀξίωσιν νὰ μὴ
μᾶς δίδεται ἐκ τῆς ἄλλης πλευρᾶς ἀφορμὴ
νὰ ἐνθυμηθῶμεν ὅσα καὶ ἡ πλευρὰ ἐκείνη
ἀξιοῖ νὰ λησμονήσωμεν. Ἐλέχθη χθὲς ὅτι
ἐλέχθη. Εἶχε ἢ δὲν εἶχε, καὶ ὡς δεχθῶμεν
ὅτι δὲν εἶχε πρόθεσιν κακίην ὁ κ. Ὑπουρ-
γὸς τῶν Οἰκονομικῶν δι' ἡμᾶς τὸ πρᾶγμα
εἶχεν ἄλλην ἔννοιαν. Ὅτι ὅσα ἐλέχθησαν ὑ-
ποδηλοῦσιν ὅτι ἐν ταῖς συνειδήσεσι τῶν λε-
γόντων κρατεῖ ἡ ἰδέα ἡ θλίβουσα ἡμᾶς
καὶ δὲν ἡδυνήθημεν νὰ ἐξακολουθήσω-
μεν ἀκούοντες ὅσα ἐλέχθησαν καὶ ἡναγ-
κασθῶμεν νὰ ἀποχωρήσωμεν.

Ἐπανήλθομεν σήμερον διότι δὲν θέλο-
μεν νὰ ἐκτραχύνωμεν τὰ πράγματα. Ἀλ-
λὰ ἐπανήλθομεν καὶ ὑπὸ ὄρους καὶ ὑπο-
βάλλω ταύτην τὴν σύστασιν: Δὲν εἶχομεν
παρὰ ἓνα ὄπλον χθὲς νὰ μεταχειρισθῶμεν·
ν' ἀποχωρήσωμεν καὶ νομίζω ὅτι εἶναι πό-
λιν εἰρηγικὸν ὄπλον. Γνωρίζετε ὅτι ἔχομεν
πληγὰς ἐν τῇ ψυχῇ ἡμῶν μὴ μᾶς τὰς δι-
γετε. Καταβάλατε πᾶσαν προσπάθειαν
καὶ σεῖς ὥστε νὰ μὴ ἀναξέετε τὰς πλη-
γὰς ἡμῶν, διότι εἰς τὰς στιγμὰς τοῦ πό-
νου ἡμῶν εἶναι δυνατόν νὰ φεσθῶμεν
κατὰ τρόπον ἀνατρέποντα τὴν γαλήνην
τοῦ τόπου.

Τὴν γαλήνην καὶ τὴν πολιτικὴν ὁμα-
λότητα τοῦ τόπου. ὁ ἀντιβενιζελισμὸς ἔ-
δειξε πάντοτε ὅτι ἐννοεῖ νὰ ἐξυπηρετή-

ση ειλικρινώς και τιμώς. Ἡ τοιαύτη του ὅμως διάθεσις, εἶναι ἀνάγκη νὰ τύχη τῆς ἀπολύτου παρὰ τοῦ ἀντιπάλου κόσμου ἐκτιμήσεως διὰ νὰ μὴ ὑποστῇ νέας διαταραχὰς ἢ πολιτικὴ ζωὴ τῆς Ἑλλάδος. Ἡ προειδοποίησις τοῦ κ. Βοζίκη ὑπῆρξε σαφής.

Ἡ ἐξύμνησις τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ πρὸς τὸν Βενιζελισμόν ἔπεριφρασε τὸν Πλαστήρα παρὰ τοῦ κ. Καφαντάρου ἐν τῇ Βουλῇ, μετὰ τοὺς ὑπερτοῦ ἰδίου συνταγματάρχου διθυράμβους τοῦ κ. Μιχαλακοπούλου τοὺς ἐν Λονδίῳ καὶ Παρισίοις γενομένους, πιστοποιεῖ διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν τὴν Βενιζελικὴν ἀλληλεγγύην, πρὸς τὴν δρᾶσιν τῆς ἐπονεϊδίστου ἐκείνης ἐπαναστάσεως καὶ τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτῆς. Ὁ Βενιζελισμὸς ἐν τῇ Βουλῇ ἀνεκίχρυνε διὰ τῶν τυχαρπάστων καὶ τῶν ἐξ ἀποχῆς ἐκλεγέντων πληρεξουσίων τῆς Διῆς Συνελεύσεως «ἀξιους τῆς Πατρίδος» τοὺς Πλαστήρα καὶ Γονατάν: οἱ δὲ Βενιζελικοὶ ἡγέται ἐτόνισαν ὕμνους ὑπὲρ αὐτῶν. Καὶ ἐφ' ὅσον γινώσκει εἶναι οἱ δεσμοὶ οὕτινες ὑπάρχουν μεταξὺ βενιζελικῶν ἡγετῶν καὶ ἐπαναστατῶν διατρεῖ νὰ μὴ ἐκδηλοῦται ὁ θανατασμός τῶν κ. κ. Καφαντάρου καὶ Μιχαλακοπούλου πρὸς τοὺς ἡρωϊκοὺς φονιάδας καὶ δολοφόνους καὶ διατρεῖ νὰ μὴ θεωροῦνται ἄξιοι εὐγνωμοσύνης ἐκεῖνοι οὕτινες δολοφονήσαντες τοὺς μεγάλους ἀρχηγούς, ἔδωσαν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐμφανίζονται ὡς πολιτικοὶ ἀρχηγοὶ οἱ ἔως τότε ἄγνωστοι καὶ ἄσημοι ἡγέται τῶν δημοκρατικῶν κομμάτων;

Καθ' ἣν στιγμὴν ἐπιμύδων ἐδηλοῦτο ὅτι ὁ ἐν Κρήτῃ νοσταλγὸς δὲν ἐννοεῖ ν' ἀναμειχθῇ εἰς τὴν πολιτικὴν, ἢ νὰ κυβερνήσῃ παρὲς εἰς αὐτὸν εὐκαιρίαν ἐμμέσου ἐπανεμφανίσεως εἰς τὴν πολιτικὴν ζωὴν τῆς χώρας. Οὕτε τὸ ἐγκληματικὸν του παρελθὸν, οὕτε ἡ ἀπέχθεια τὴν ὁποῖαν τὸ ὄνομα του φέρει εἰς τὸ πλεῖστον τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, οὕτε ἡ ἀποστροφὴ τὴν ὁποῖαν οὗτος ἐμπνέει ἐν Εὐρώπῃ πλέον, οὕτε ἡ πιθανότης διὰ νὰ ἐσωτερικὰ ἐριδες θὰ δημιουργηθοῦν, ἐμπόδιζον τὸν φιλόδοξον κακοποιὸν νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἐκ νέου εἰς τὴν πολιτικὴν τῆς Ἑλλάδος δρᾶσιν του. Οὐδὲ αὐτοὶ οἱ τέως ὁπαδοὶ του καὶ σήμερον ἀρχηγοὶ πολιτικῶν κομμάτων, ἐν-

νοῦν ν' ἀπαλλαγῶν τῆς πρὸς αὐτὸν ἐθελοδοουλίας καὶ τοῦ κακοῦ ἐπηρσεασμοῦ, δὲν ἀσχεῖ ὁ ἐν Χαλέπῳ ἐρημίτης ἀκόμη ἐπ' αὐτῶν. Δεσμοὶ ἐνοχοὶ ἐξακολουθοῦν νὰ τοὺς συνδέουν καὶ ἄρρηκτα δεσμὰ κρατοῦν αὐτοὺς σφιγκτὰ, ἵνα συνεχίσουν ἀπὸ κοινοῦ τὴν κατὰ τῶν ἐλευθεριῶν τῆς χώρας ἐπιβουλήν. Οὕτε τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ ἡ καταδικαστικὴ ἀπόφασις τοῦ Νοεμβρίου 1920 τοὺς συγκινεῖ, οὕτε ἡ ὀγκουμένη τοῦ μελίσσωνος πληθυσμοῦ τῆς χώρας μῆνις τοὺς συγκλονίζει. Ἐξακολουθοῦν τὸ ἀπαίσιον ἔργον των, ἀρχηγοὶ καὶ ὁπαδοὶ καὶ ἐπιδιώκουν τὴν πλήρη ὑποδούλωσιν τοῦ τόπου εἰς τὸ πείσμα τοῦ κακοῦ ἐκείνου γέροντος, ὅστις ἐκ τῆς Χαλέπας κινεῖ τὰ νήματα τῶν ἐδῶ νευροσπαστῶν του, καὶ κατευθύνει τὰς σκέψεις των διὰ τῆς πονηρίας καὶ μοχθηρίας διανοίας του. Ἡ τελευταία προσπάθεια τῆς ἐκ νέου χρησιμοποίησεως τοῦ ἐν Κρήτῃ νοσταλγοῦ ἀπέτυχε, ἢ μᾶλλον ἀνεβλήθη. Ἡ Ἑλλὰς φαίνεται ὅτι δὲν ἔφθασεν εἰς τὸ τέρας τῶν παθημάτων, τὰ ὁποῖα ἐπιφυλάσσει εἰς αὐτὴν ὁ βενιζελισμὸς καὶ ὁ ἐγκληματικὸς του ἰδρυτής.

Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου περὶ ληστείας, εἰς ἡμέρας κοινοβουλευτικῆς ζωῆς, ἀποτελεῖ ἀναχρονισμόν καὶ μέτρον καθ' ἑξοχὴν Ἱννελεύθερον. Αἱ ἐπὶ τῶν ἐτῶν 1917—1920 ἀθροαὶ ἐξορία εἰς τὰς νήσους, αἱ δυνάμει τοῦ νόμου ἐκείνου ἐνεργηθεῖσαι, δὲν εἶναι ὀρθόν, οὕτε πρέπον νὰ συνεχισθοῦν. Ἐὰν ὑπάρχουν συνωμοταὶ καὶ ἐγκληματαί, οἱ εἰσαγγελεῖς καὶ τὰ Δικαστήρια δύνανται νὰ κρίνουν περὶ τῆς ἐνοχῆς των καὶ νὰ τιμωρήσουν αὐτούς. Μέτρα πιεστικὰ καὶ ἀνελεύθερα, ὡς εἶναι ὁ νόμος περὶ ληστείας, δὲν ἐπιτρέπονται ἐν εὐνομουμένῃ πολιτείᾳ. Καὶ διὰ τοῦτο ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ πρέπει νὰ ἐφαρμοσθοῦν ἔστω καὶ κατ' αὐτῶν τῶν παγκαλικῶν παραγόντων, ἀφοῦ δι' αὐτῶν ἐξαγνίζεται ἡ ὅλη των προγενεστέρᾳ δρᾶσις καὶ πιστοποιεῖται ὅτι καὶ ἡ σημερινὴ κατάστασις κατ' οὐδὲν μετεβλήθη εἰς μεθόδους τυραννικὰς ὡς καὶ αὐτὴ ἡ δικτατορία ἐφήρμοσεν.

ΕΞΟΤΕΡΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΣ

Ἡ νέα κυβερνήσις τοῦ εὐρέως συνασπισμοῦ ἐμφανισθεῖσα πρὸ τῆς Βουλῆς τὴν παρελθούσαν Δευτέραν προέβη εἰς δηλώσεις προγραμματικὰς, ἐκθέσασα καὶ λεπτομερείας τῶν μέτρων τὰ ὁποῖα ἀπεφάσισε νὰ ἐφαρμόσῃ πρὸς βελτίωσιν τῆς ἐσωτερικῆς καὶ οἰκονομικῆς καταστάσεως. Κύριος ὁμῶς μοχλὸς τῶν κυβερνητικῶν προπαθειῶν κατέμειναν τὰ οἰκονομικὰ ζητήματα ἐφ' ὧν ἐπὶ ἤλθε καὶ ἡ μετὰ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος διαφωνία καὶ ἡ διάλυσις τῆς Οἰκουμένης. Αἱ δηλώσεις αὗται τοῦ κ. Ζαῖμη ἀναγνώσθησαν εἰς τὴν Βουλὴν, ἔχουν οὕτω:

«Συνεπείθ' διαφωνίας, ἀναφύσεως ἐν τῷ Ὑπουργικῷ Συμβουλίῳ, ἐπὶ εἰδικῷ τινος σημείου τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς, ἢ Οἰκουμένης Κυβερνήσεως, ἀποχωρησάντων τῶν μελῶν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, ὑπέβαλε τὴν παραίτησιν αὐτῆς πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας. Οὕτω διεκόπη πολύμηνος τὰ Ἑθνικὰ συμπέροντα προάγουσα συνεργασία τῶν πέντε πολιτικῶν μερίδων.

Ἀλλ' αἱ λοιπαὶ ἐν τῇ Κυβερνήσει μερίδες, σύμφωνα καθ' ὅλα ὡς πρὸς τὴν συνέχισιν τῶν προσπαθειῶν διὰ τὴν ἀνόρθωσιν τῆς χώρας, ἐδέχθησαν νὰ συμπράξωσιν εἰς τὸν κατὰ τὴν τῆς Κυβερνήσεως, ἥτις παρουσιάζεται σήμερον ἐνώπιον ὑμῶν.

Ἡ νέα Κυβέρνησις σκοπεῖ νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸ μῆψω συντελεσθέν ἔργον τῆς Οἰκουμένης Κυβερνήσεως, ἐν τῷ πνεύματι, ὑφ' οὗ διεπνέετο ἐκεῖνη. Ἡ ἀνακοίνωσις δὲ αὕτη καθίστησι περιττὴν τὴν ἐπανάληψιν τῶν ἐν ταῖς προγραμματικαῖς δηλώσεσι τῆς 7ης Δεκεμβρίου 1926 ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ἐξαγγελθέντων.

Χρήσιμον ἐν τούτοις, νομίζω νὰ ὑπομνήσω ὑμῖν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀκολουθεῖ καὶ ἐν τῇ ἐξωτερικῇ πολιτικῇ τὰς γραμμάς, τὰς ὁμοφώνως χαραχθείσας ὑπὸ τῶν συμπραττόντων ἐν τῇ προκατῶ Κυβερνήσει κομμάτων.

Διευθετηθέντων, ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ, σοβαρῶν ζητημάτων, ἅτινα ἐπὶ μακρὸν ἀπησχόλησαν τὴν Βουλὴν θέλει καταστῇ, ἤδη, δυνατὸν ἵνα, αὕτη, ἐν ἀνέσει ἐπιληφθῇ τῆς συζητήσεως μέτρων νομοθετικῶν, ὑποβληθῶν συμένων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως. Μεταξὺ τούτων προέχουσιν ἐκεῖνα, ὧν ἡ περάτωσις ἐπιβάλλεται ἐντὸς ὀρισμένης προθεσμίας ὑπὸ

τοῦ Καταστατικοῦ ἡμῶν Χάρτου, ὡς καὶ τὸ περὶ συστάσεως τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστικοῦ Συμβουλίου, συμφώνως [πρὸς τὸ νέον Σύνταγμα καὶ τὰ ἀφορῶντα ἐν γένει τὴν ἀνόρθωσιν τῆς Γικαισύνης.

Ἡ Κυβέρνησις θέλει μεριμνήσῃ περὶ καταλληλοτέρων ὁργανώσεως τῆς ἀγροτικῆς πίστεως διὰ τῆς συστάσεως, ἰδίᾳ, Γεωργικῆς Τραπεζῆς, ἢ ὁποῖα ὅχι μόνον θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν στερέωσιν τῆς ἐγκαταστάσεως τῶν προσφύγων, οὔτινες καὶ μετὰ τὴν ἀποζημίωσιν αὐτῶν θὰ ἔχουν μεγάλας πιστωτικὰς ἀνάγκας, ἀλλὰ καὶ θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ἐνίσχυσιν ὁλοκλήρου τοῦ γεωργικοῦ κόσμου.

Θέλει ἀπασχοληθῇ μετὰ τὴν ἐκ τοῦ Συντάγματος ἐπιβαλλομένην ἐκπαιδευτικὴν διαρρύθμισιν διὰ τῆς γενικῆς ἐν Ἑλλάδι ἐφαρμογῆς τῆς ἐξαετοῦς στοιχειώδους ἐκπαίδευσως καὶ τῆς καταλληλοτέρως ρυθμίσεως τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως, ἰδίᾳ τῆς γεωργικῆς.

Θέλει ἐργασθῇ, ὅπως ἐφαρμοσθῇ αὐστηρότερον καὶ συμπληρωθῇ ἡ ὑφισταμένη ἐργατικὴ κοινοτικὴ Νομοθεσία, καθ' ὅσον ἐκ τῆς τελευταίας οἰκονομικῆς κρίσεως καὶ τῆς ἐκταύτης προκυψάσης ἀνεργίας πάσχει γενικῶς αἱ ἐργαζόμεναι τάξεις.

Πρὸς τούτοις ἡ Κυβέρνησις θεωρεῖ καθήκον της νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ταχυτέραν ἐπίλυσιν τοῦ ζητήματος τῆς ἐκτελέσεως τῶν μεγάλων ὑδραυλικῶν ἔργων, ἰδίως τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Θεσσαλίας, καθὼς καὶ εἰς τὴν ταχέαν βελτίωσιν καὶ συμπλήρωσιν τοῦ ὁδικοῦ δικτύου τῆς χώρας ὡς καὶ τοῦ ἀπαραίτητου σιδηροδρομικοῦ.

Οὐδεμίαν θείλει φεισθῇ προσπαθείας πρὸς περάτωσιν τῆς ὀριστικῆς τῶν προσφύγων ἀποκαταστάσεως. Ἡ συμπλήρωσις τῆς ἀποζημιώσεως τῶν ἀσπῶν προσφύγων, καθὼς ἐπίσης καὶ ἡ καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως εἰς τοὺς ἀγρότας πρόσφυγας, ἐξασφαλισθεῖσαι εὐτυχῶς, ἤδη, θέλουν ἀποτελέσει κύρια σημεῖα, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ Κυβέρνησις θὰ στρέψῃ ἀκεραίαν αὐτῆς τὴν προσοχήν.

Τὸ κυριώτερον πρόβλημα, εἰς τὴν ἐπίλυσιν τοῦ ὁποίου θέλει ἐπιδοθῇ ἡ Κυβέρνησις, ἀποτελεῖ ἡ οἰκονομικὴ τῆς χώρας ἀνόρθωσις. Ἐκεῖ ἤδη τεθῇ ὑπ' ὄψιν τῆς Βουλῆς τὸ πρόγραμμα, δι' οὗ, φρονούμεν, ὅτι ἡ Ἑλλὰς θέλει ἀναπτύξῃ τὰς πλουτολογικὰς αὐτῆς δυνάμεις, τὰ οὐσιώδη δὲ σημεῖα τοῦ προγράμ-

ματος τούτου συνίστανται εις τὴν σταθεράν τοῦ προῦ πολογισμοῦ ἰσοσκελίσιν, τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν κυμαινομένων τοῦ Κράτους ὀφειλῶν, τὴν προσφυγικὴν ἀποκατάστασιν καὶ τὴν ἐν γένει ἐμπέδωσιν τῆς πίστεως, μολοῦ τῆς οἰκονομικῆς προόδου καὶ εὐημερίας τῶν λαῶν.

Πρὸς πραγμάτωσιν τοῦ ἐν λόγω προγράμματος, ἐκρίθη ἀπὸ πάσης ἀπόψεως χρήσιμος ἡ ἡθικὴ ἀρωγὴ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν, ἐπετεύχθησαν δὲ ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς ἀντιπροσωπείας, κατὰ τὸν παρελθόντα Ἰούνιον, ἀποτελέσματα ἐξαιρετικῆς σπουδαιότητος, ἀποδώσαντα ἤδη τὴν κοινὴν πρὸς τὴν χώραν ἐμπιστοσύνην καὶ προπαρασκευάσαντα τὴν πλήρη κατὰ τὴν ἐπικειμένην τοῦ Συμβουλίου σύνοδον ἀποδοχὴν τῶν Ἑλληνικῶν αἰτημάτων.

Ὅπως, ἐν τῷ τούτῳ, καὶ τὸ ἔργον τῆς Ἑλληνικῆς ἀντιπροσωπείας διευκολυνθῇ καὶ ἀποκατασταθῇ ἡ ἐπιβαλλομένη τάξις καὶ εὐστάθεια εἰς τὰς οἰκονομικὰς σχέσεις, ἡ Κυβέρνησις κρίνει ἀπαραίτητον τὴν ὁργάνωσιν καὶ εὐρυθμίαν λειτουργίας κεντρικῆς ἑκδοτικῆς Τραπεζῆς καὶ τὴν νομισματικὴν σταθερότητα. Τῶν μέτρων τούτων ἡ σοβαρότης καὶ ἀνάγκη οὐδένα διαφεύγει, εὐελπιστεῖ δὲ ἡ Κυβέρνησις, ὅτι θέλει τύχει οἷας καὶ μέχρι τοῦδε ὁμοθυμῶν ἀπὸ μέρους τῆς Ἑθνικῆς ἀντιπροσωπείας ὑποστηρίξεως πρὸς τὴν ἀπὸ κοινοῦ ριζικὴν τοῦ οἰκονομικοῦ ζητήματος διευθέτησιν, ἐξ ἧς ἤρτηται ἡ θεράπευσις τῶν πολλαπλῶν τῆς χώρας ἀνγκῶν.

***

Ἡ ἐμμονὴ τῆς νέας κυβερνήσεως εἰς τὴν ἀπόφασιν περὶ διχοτομήσεως τῆς Ἑθ. Τραπεζῆς καὶ σταθεροποιήσεως τοῦ νομίσματος διὰ νόμου προδικάλεσε καὶ τὴν ἐπίθεσιν τῆς ἀντιπολιτεύσεως καὶ ἡ ἀρξάμενη συζήτησις εἰς ἡν μετέσχον οἱ κ. κ. Τσαλδάρης, Ἀγγελόπουλος, Καφαντάρης, Λεμεριτζῆς καὶ ἄλλοι παρετάθη μέχρι τῶν πρωινῶν ὥρῶν τῆς παρελθούσης Τρίτης γενόμενης δὲ τὸ ἀπόγευμα ψηφοφορίας, καθ' ἣν ἀπέσχετο τὰ μέλη τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, ἐψήφισαν ἐν ὅλῳ 177 ἐξ ὧν 159 ὑπὲρ τῆς κυβερνήσεως κατ' αὐτῆς δὲ 16 καὶ δύο ἡγήθησαν ψῆφον. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ψηφοφορίας δὲν ὀψήρξε λίαν ἱκανοποιητικόν. Ἡ κυβερνησις ἐπὶ συνόλου νομοποιητικῶν 286 ἔλαβε τὸ ἥμισυ πλέον 6, ἐβουλευτῶν 159 ἀφαιρεθέντων καὶ αἱ ψῆφοι τῶν 10 ὑπουργῶν. Δέον ἄλλως τε νὰ ση-

μειωθῇ οὐκ ἐκ τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἀπουσίαζον πολλοὶ καὶ ὁλόκληρον τὸ Λαϊκὸν κόμμα, τὸ ἀποσχὼν τῆς ψηφοφορίας λόγῳ ἐπεισοδίου. Ὅπως ἡ κυβερνησις τῶν τεισάρων κομμάτων μὲ ἡλαττωμένας δυνάμεις ἔσπευσε νὰ ζητήσῃ νομ. ἐξουσιοδότησιν διὰ τὰ οἰκονομικά της μέτρα, ἵνα δυναθῇ νὰ ἐμφανισθῇ εἰς Γενεύην καὶ ζητήσῃ τὴν ἐγκρίσιν τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν.

***

Ἐνῶ ἡ Βουλὴ συνεζήτει μέχρι τῶν πρωινῶν ὥρῶν τὰς δηλώσεις τῆς Κυβερνήσεως ἐδημιουργήθη ἐπεισοδιὸν ζωηρὸν προκαλέσαν τὴν ἀποχώρησιν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ἐκ τῆς συνεδριάσεως. Ὁ κ. Καφαντάρης ἀπαντῶν εἰς ἀγόρευσιν τοῦ κ. Τσαλδάρη, ἐτόνισεν, ὅτι αὐτὸς ἀντετάχθη κατὰ τῆς στρατοκρατίας, ὑπέμνησε δὲ τὰς πράξεις τοῦ κ. Πλαστήρα, εἰς ἃς ἐκάλεσε πάντας νὰ ἐκφράσωσιν τὴν ἐθνικὴν ἐδγνωμοσύνην. Ἡ φράσις αὕτη τοῦ κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν προδικάλεσεν ἐνλόγους διαμαρτυρίας ἐκ μέρους τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, ἠκούσθησαν δὲ καὶ φωναὶ «δολοφόνος» καὶ ἐπηκολούθησαν ἀντεγκλήσεις καὶ λογομαχίαι ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων οἱ ὁπαδοὶ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος καὶ πάντες οἱ Ἀντιβενιζελικοὶ ἀπεχώρησαν. Ὁ κ. Μεταξᾶς ἀργότερον προδικάλεσεν εἰς ἐξηγήσεις τὸν κ. Καφαντάρη καὶ οὗτος προέβη εἰς δηλώσεις, τονίσας, ὅτι δὲν ἀπεσκοπεῖ νὰ θίξῃ τὸ Λαϊκὸν κόμμα οὐδὲ ἐμνήσθη τοῦ ἔργου τοῦ κ. Πλαστήρα γενικῶς, ἀλλὰ μόνον ἠθέλησε νὰ τονίσῃ τὰς ὑπὲρ τοῦ στρατοῦ προσπάθειάς του μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Μ. Ἀσίας.

Τὸ ἀπόγευμα τὸ Λαϊκὸν κόμμα μετὰ σύσκεψιν ἀπεφάσισε νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὰς συνεδριάσεις καὶ ὁ κ. Τσαλδάρης καὶ Βοξίκης ὁμίλησαν ἐπὶ τοῦ ἐπεισοδίου τονίσαντες, ὅτι ἐφόσον διὰ τὴν ὁμαλότητα τοῦ τόπου ἐκρίθη σκόπιμος ἡ λήθη, δὲν ἐπιτρέπεται εἰς οὐδένα νὰ θίγῃ τὸν πόνον τῶν τόσον πληγέντων ἐκ τῆς ἐγκληματικῆς δράσεως τοῦ κ. Πλαστήρα ὁπαδῶν τοῦ αἰεμνιστοῦ Γούναρη, οὐδὲ νὰ ἀναξέη πληγὰς διδοῦν τὴν θά κινδυνεύσῃ ἡ ὁμαλότης ἐκ τῆς νέας ἀναρριπίσεως τῶν παθῶν. Ἡ Βουλὴ ἀκούσασα τὰς δηλώσεις ταύτας κατεῖχετο ὑπὸ δυσφορίας καὶ ἀγωνίας καὶ ἐκδηλῶς ἦτο εἰς τὰ πρόσωπα πάντων ἡ ψυχικὴ πίεσις. Καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ Βενιζελικοὶ βουλευταὶ ἐφαίνοντο κύπτοντες τὴν κεφαλὴν ὑπὸ τὸ βάρος τοῦ ὄγκου τοῦ συντελεσθέν-

τος ἐγκλήματος, καθ' ἣν στιγμὴν οἱ λόγοι τῶν κ. κ. Τσαλδάρη καὶ Βοξίκη ἀντήχουν ζωηροὶ ἐντὸς τῆς αἰθούσης, ὅπου τόσον σθεναρῶς ἠγωνίσθη ὑπὲρ τοῦ Συντάγματος καὶ τῶν ἐλευθεριῶν ὁ αἰεμνηστὸς Γούναρης καὶ ἐντὸς τῆς ὁποίας κατεδικάσθη, ὡς προδότης, εἰς θάνατον, διὰ νὰ ἀχθῇ εἰς τὸ πεδίον τῶν τουφεκισμῶν ὁ ἐνάρετος, ὁ τίμιος, ὁ γενναίόφρων ἐκεῖνος ἄνθρωπος καὶ πολιτικὸς ἀνὴρ!

***

Προκειμένου ν' ἀναχωρήσῃ εἰς Γενεύην ἡ Ἑλληνικὴ ἀποστολὴ ἐζητήθη ὑπὸ τοῦ κ. ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν ἡ χρησιμοποίησις τοῦ κ. Βενιζέλου, ὡς ἀρχηγοῦ τῆς Ἑλληνικῆς ἀντιπροσωπείας. Ἐστάλη μάλιστα καὶ εἰδικὴ πρόσκλησις πρὸς αὐτὸν διὰ τοῦτο, ἀπήντησεν ὅμως οὗτος ἀρνητικῶς λέγων ὅτι ἡ ἑλλην. ἀντιπροσωπεία εἶναι ὑπεραρκετὴ καὶ δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη συμπληρώσεως τῆς.

Ἡ χρησιμοποίησις τοῦ κ. Βενιζέλου ἐν συνδυασμῷ μὲ τὸν διορισμὸν τοῦ κ. Πολίτη κατέδειξεν, ὅτι ἡ νέα κυβέρνησις ἐστράφη ὀριστικῶς πρὸς τὰς πρὸ τῆς παρούσης

Βουλῆς ἡμέρας, ὅποταν ἐκυβέρινα δικτατορικῶς ὁ ἑξὼ καὶ ἑσω βενιζελισμὸς τὴν χώραν.

***

Εἰς τὴν Βουλὴν ψηφισομένης τῆς φορολογίας τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν προέβη εἰς τὴν δήλωσιν ὅτι ἡ φορολογία αὕτη διὰ τὴν ἐφεινὴν χρῆσιν μειοῦται εἰς τὸ ἥμισυ μὴ ἐξαιρουμένων καὶ τῶν κηπουρικῶν προϊόντων, διὰ δὲ τὴν ἐπομένην χρῆσιν θὰ καταργηθῇ

***

Ἡ Κυβέρνησις ἐφαρμόζουσα τὸν νόμον περὶ ληστείας ἀπεφάσισε τὴν ἐκτόπισιν πολλῶν Παγκαλικῶν παραγόντων εἰς τὴν νῆσον Φολέγανδρον μετ' ἀπόφασιν τῆς εἰδικῆς ἐπιτροπῆς. Τὸ μέτρον τοῦτο ἀπεφασίσθη πρὸς ματαίωσιν τῶν παγκαλικῶν κινήσεων, αἵτινες τελευταίως ἐπεξετάθησαν καὶ μεταξὺ τῶν ὑπαξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ ναυτικοῦ, ἐγένοντο δὲ καὶ συλλήψεις πολλῶν ὑπαξιωματικῶν ἀναμιχθέντων εἰς ἀνατρεπτικὰς ἐνεργείας.

ΗΜΕΡΑΙ ΔΟΞΗΣ ΚΑΙ ΘΡΙΑΜΒΟΥ

ΤΑ ΠΟΛΕΜΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΟΙ ΕΝΔΟΞΟΙ ΠΟΛΕΜΟΙ 1912-1913

15

Ἐγράφησαν εἰδικῶς διὰ τὴν Νέαν Ἐποχὴν ἀπὸ ἀπέσπαστον ὑποστράτηγον μέλος τοῦ Μεγάλου Ἐπιτελείου.

(Πᾶσα ἀναδημοσίευσις ἀπαγορεύεται ἄνευ τῆς ἀδείας τῆς «Νέας Ἐποχῆς»)

Σκληρὸς ὁ ἀγὼν τῆς Ἑλληνικῆς Στρατιᾶς κατὰ τὴν δευτέραν ἡμέραν τῆς μάχης τοῦ Κιλκίς. Οἱ Βούλγαροι ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον ἠμύνοντο μετὰ πείσματος ἀξιοθαυμάστου. Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ὑπεστήριξαν ὅτι οἱ Βούλγαροι εἰς τὴν ἐμφάνισιν τῆς Ἑλληνικῆς λόγχης ἐτρέποντο εἰς φυγὴν, δὲν εἶπον τὴν ἀλήθειαν. Τουναντίον τοῦτο ὑποστήριξαντες ἐμείωσαν τὴν σημασίαν τῆς μεγάλης Ἑλληνικῆς νίκης. Ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς διεξήγαγεν ἀγῶνα κρατερόν, ἀγῶνα σκληρόν, ἀγῶνα τρομερόν διὰ νὰ κερδίσῃ τὴν νίκην, ἡ ὁποία

ὑπῆρξε μεγάλη καὶ περιφανὴς διότι ὁ ἐχθρὸς διεξεδίκησεν αὐτὴν μετὰ ἐπιμονῆς καὶ γενναιότητος ὅχι ἀξίας περιφρονήσεως.

***

Τὸ ἀπόγευμα ὁ ἡμίθεος Βελισσαρίου εἰδοποιεῖ ἀπὸ τὸ 605 τὸν δικαηγὴν τοῦ συνταγματάρχου Παπαδόπουλον ὅτι διέκρινε Βουλγαρικὰς δυνάμεις ἐν ὑποχωρήσει καὶ ὅτι ἐδέχτο πυρὰ πυροβολικοῦ ἀπὸ διεσθύνουσιν ἡττις προῦπόθετε ὅτι τὸ πυροβολικὸν ὑπεστήριζε τὴν ὑποχώρησιν τοῦ Βουλγαρικοῦ πεζικοῦ. Ὁ Παπαδόπουλος ἀνῆγγελε τοῦτο πρὸς τὸ

στρατηγείον. Καὶ ὁ Κωνσταντῖνος λαβὼν γνώσιν τῆς χαροποιῆς εἰδήσεως διέταξε νὰ δοθῇ διαταγὴ περὶ συντόνου καταδιώξεως τοῦ ἐχθροῦ. Εἰς ἐπιτελῆς συντάξεσ τὴν ἐξῆς διαταγὴν:

— «Καταδιώξατε συντόνως φεύγοντα ἐχθρόν κλπ.»

Ὁ Κωνσταντῖνος μὴ ἀρκεσθεὶς εἰς τὴν διαταγὴν ἐπέθηκε τὴν πέννα καὶ ἐπρόσθεσε.

— «Καταδιώξατε ἀμέσως συντόνως καὶ ἀγρίως φεύγοντα ἐχθρόν.»

***

Τρεῖς γενναῖοι ταγματάρχαι, τρεῖς ἥρωες, οἱ Βελισσαρίου, Ἰατρίδης, καὶ Κολοκοτρώνης μ' ἐπικεφαλῆς τὸν διοικητὴν τῶν συνταγματάρχων Παπαδόπουλον, ὑπῆρχαν οἱ δώσαντες τὸ καίριον πληγῆμα κατὰ τοῦ ἐχθροῦ κατὰ τὴν δευτέραν ἡμέραν τῆς μάχης τοῦ Κιλκίς διὰ τῆς καταλήψεως τοῦ ὑψώματος 605. Εἰς τὴν κατάληψιν τοῦ ὑψώματος τοῦτου τὸ στρατηγείον ἐπέμεινεν ἰδιαιτέρως. Κατὰ τὰς πρώτας ἐπιθέσεις ἐφρονέυθη ὁ ἥρωας Ἰατρίδης.

Ταυτοχρόνως ἠγγέλετο εἰς τὸν Κωνσταντῖνον καὶ ὁ φόνος τοῦ συνταγματάρχου Διαλέτη διοικητοῦ τοῦ 1ου πεζικοῦ συντάγματος. Ὁ Κωνσταντῖνος εἰς τὸ ἀγγελμα τοῦτο ἐδάκρυσε.

— Τὰ δυστυχήματα παληκάρια!... Χάνω τὸ ἄνθος τοῦ στρατοῦ μου!...

Ἐμεινε πρὸς στιγμὴν σιωπηλὸς καὶ καλῶς ἔναν ἐπιτελῆς διέταξε νὰ τῷ διαβιβάζονται ἐν λεπτομερείᾳ οἱ πίνακες τῶν ἀπωλειῶν τοῦ στρατοῦ.

***

Καθυστέρουσαν εἰδήσεις ἀπὸ μίαν σκληρῶς ἀγωνιζομένην μεραρχίαν. Καὶ ὁ Κωνσταντῖνος ἐπῆγε μόνος τοῦ εἰς τὸ τηλέφωνον καὶ ἠρώτησε ἂν ἐξακολούθει ἡ προέλασις.

— Ὁ ἀξιωματικὸς ἀντὶ τούτου ἀπήντησεν.

— Ἐπῆραμε τέσσερα κανόνια!...

Καὶ ὁ Κωνσταντῖνος.

— Χ... τὰ κανόνια... Σε ρωτῶ ἂν προχωροῦμε ὁλοένα.

— Προχωροῦμε, Μεγαλειότατε, προχωροῦμε.

***

Εἰς τὸν σιδηροδρ. σταθμὸν Σαλαμανλῆ εἶχε συγκεντρώσει τὸ Στρατηγείον πληθὺν βαγόνων καὶ οἱ συρμοὶ ἤρξαντο μεταφέροντες εἰς Θεσσαλονίκην τοὺς τραυματίας. Ὁ Κωνσταντῖνος ἔσπευσε καὶ παρηκολούθησε

τὴν μετακομιδὴν τῶν ἡρώων τραυματιῶν. Οἱ τραυματικὶ ἠγείροντο καὶ ἐζήτουν νὰ φιλήσουν τὰ χέρια τοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν.

— Βασιλῆά μου τοῦ εἶπεν ἕνας, μὴ ψυχὴ ἔχω καὶ τὴν δίδω γιὰ Σένα καὶ γιὰ τὴν Πατρίδα!

Ὁ Κωνσταντῖνος συγκινημένος ἠρώτησεν ἂν εἶχον ὅλοι οἱ τραυματικὶ τύχει τῶν πρώτων ἱατρικῶν βοηθειῶν, καὶ ἔμεινεν ἱκανοποιημένος ὅταν ἀντελήφθη ἰδίους ὁρμησὶ τὴν ἀρτιότητα τῆς υγιεινομικῆς ὑπηρεσίας. Φεύγων ἐκεῖθεν εἶδε κάτω ἀπὸ μίαν συστάδα δένδρων 3—4 τραυματίας. Ἐπλησίον καὶ ἡρώτησε.

— Σὰς εἶδε ὁ γιαντρός παιδιά;

— Ὁχι ἀκόμη, ἀπήντησεν.

Ἐστράφη τότε ἄγριος καὶ τρομερὸς ὁ Κωνσταντῖνος καὶ ἐβροντοφώνησε.

— Φέρτε μου ἐδῶ ἕνα γιαντρὸ ἔστω καὶ δέμένο!...

Μετ' ὀλίγον ἦλθον τρεῖς ἱατροί:...

— Ποῦ εἶσθε; πῶς ἀφίστατε τοὺς τραυματίας αὐτοὺς ἄνευ βοηθείας;

Ἐμεινεν ἀπησχολημένοι με ἀξιωματικοὺς Μεγαλειότατε,...

— Καὶ αὐτοὶ ἐδῶ τί εἶνε;

Αὐτοὶ εἶναι ἀξιωματικοί, καλῶτεροι ἀπὸ τοὺς ἄλλους... *

***

Μεταξὺ τῶν ἡρώων νεκρῶν ἦτο καὶ ὁ ταγματάρχης Κουτσήφαρης. Εἶχε λάβει τραῦμα διαμπερὲς τοῦ στήθους καὶ πρὶν ἐκπνεῖσαι παρεκάλεσε νὰ τὸν μεταφέρουν εἰς τὴν Μπάλτζαν, διὰ νὰ ἰδῇ πρὶν ἀποθάνει τὸν Κωνσταντῖνον. Ἡ θέλησίς του ἐξεπληρώθη. Τὸν ἐτοποθέτησαν εἰς ἕνα σπη-άκι τοῦ χωριοῦ καὶ ὁ ἱατρός τοῦ Βασιλέως Κωνσταντῖνου κ. Ἀνστασόπουλος προσέφερε εἰς τὸν ἥρωα τὰς βοηθείας τῆς ἐπιστήμης. Ὁ Κωνσταντῖνος τὸν ἐπεσκέφθη ἀπὸ τὴν στιγμὴν τῆς μεταφοράς του εἰς Μπάλτζαν. Μόλις τὸν εἶδε ἐζήτησε ν' ἀνασηκωθῇ. Ὁ Κωνσταντῖνος τοῦ συνέστησε νὰ μὴ κινηθῇ διόλου, καὶ τὸν ἠρώτησε ἂν ὑπέφερε. Ἀλλ' εἰς τὴν ἐρώτησιν τοῦ Βασιλέως ὁ τραυματίας ταγματάρχης διετύπωσεν ἄλλην ἐρώτησιν.

— Προχωροῦμε Μεγαλειότατε;

— Μὴν ἀνησυχεῖς προχωροῦμε!...

Ἐκφρασις γλυκείας εὐχαριστήσεως ἐκάλυψε τὸ χρῶμα τοῦ πόνου τὸ ὁποῖον ἦτο χυμένον εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ταγματάρχου. Τὰ μάτια του ἔλαμψαν ἀπὸ χαρὰν, καὶ τὰ χεῖλη του διέστειλε μεϊδίμα γλυκὺ.

Ὁ Βασιλεὺς ἠρώτησε πάλιν.

— Ὑποφέρετε πολὺ;

— Μεγαλειότατε, μόνον νὰ προχωροῦμε καὶ ἐγὼ δὲν ὑποφέρω!...

Μὴ ἀνησυχεῖτε γιὰ μένα... Ἐγὼ πηγαίνω εὐτυχισμένος εἰς τὸν Παράδεισον...

Ἐπειτα ἀπὸ δύο ὥρας ἡ ὥραία ψυχὴ τοῦ ἥρωος ταγματάρχου εἶχε περυγισεῖ εἰς τοὺς ὠραίους τόπους...

Ἡ κηδεὶα τοῦ ἐγένετο τὴν ἐπομένην συγκινητικωτάτῃ εἰς τὸ ἱστορικὸ χωρίο. Ἡκολούθουν οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ Ἐπιτελείου, καὶ ὅλοι οἱ κάτοικοι σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις κλαίοντες.

Ἡ πομπὴ ἐπέρασεν ἀπὸ τὸ μικρὸ καφε-νεῖον τῆς πλατείας ὅπου ἦτο ἐγκατεστημένον τὸ Στρατηγείον. Τὴν ὥραν ἐκείνην ὁ Βασιλεὺς καὶ τὰ μέλη τοῦ Ἐπιτελείου ἐργάζοντο ἐπὶ τοῦ χάρτου. Ὁ Βασιλεὺς διέκοψε τὴν ἐργασίαν καὶ ἐξῆλθεν. Οἱ ἐπιτελεῖς τοῦ παρετάχθησαν δεξιὰ καὶ ἀριστερά του. Ὅλοι τοῦ Βασιλέως δώσαντος τὸ σύνθημα, ἐστάθησαν εἰς προσοχήν. Καὶ ὅταν τὸ φέρετρον ἐπλησίασεν ὁ Βασιλεὺς με μίαν μεγαλοπρεπῆ κίνησιν φανερώουσαν βαθυτάτην τιμὴν πρὸς τὸν νεκρὸν ἥρωα ἀπυκαλύφθη, ἐνῶ τὰ ξηρὰ μάτια του δὲν ἀντέσχον καὶ ὑγράνθησαν... Ἐκλαυσεν ὁ Κωνσταντῖνος ἐνν ἀπὸ τὰ πρῶτα παληκάρια!...

***

Ἀπὸ τῆς Γουμέντζας μέχρι Λιγχοβάνης ὁ Θεὸς ἐπροστάτευε τὰ ἑλληνικὰ ὅπλα. Ὁ ἐχθρὸς ἐκάμπτετο, συνετρίβετο καὶ ὑπεχώρει. Καθυστέρουσαν εἰδήσεις τῆς τῆς Μεραρχίας καὶ ὁ Κωνσταντῖνος εἶχε δώσει ἐντολήν νὰ ζητηθοῦν ἐσπευσμένως πληροφορίες.

Αἱ πληροφορίες ἐκ τοῦ δεξιῦ ἦλθον εἰς ἄκρον εὐχάριστοι παρεχόν τὴν λεπτομέρειαν ὅτι οἱ Βούλγαροι ὑποχωροῦντες ἔκαυσαν τὴν Νιγρίταν. Ὁ Βασιλεὺς κατελήφθη ἀπὸ βαθύαν ἀγανάκτησιν καὶ ἀστραπαὶ μίσους ἐφάνησαν εἰς τοὺς γλυκοὺς ὀφθαλμούς του.

— Ὅα μοῦ τὸ πληρώσουν! εἶπεν ἐν ἀκρα-τήτῃ θυμῷ.

***

Ἡ ἀναγγελία αὐτὴ ἡ πέμπτη Μεραρχία ἐξηνάγκασεν εἰς ὑποχώρησιν τὸν ἔναντι αὐτῆς ἐχθρὸν ἐγένετο δεκτὴ μ' ἐνθουσιασμόν εἰς τὸ στρατηγείον. Ὁ Κωνσταντῖνος με ὅλην τὴν χαρὰν ποῦ ἐδοκίμασε δὲν ἐλησμόνησε τὴν θλιβεράν περιπέτειαν τῆς μεραρχίας αὐτῆς εἰς τὸ Σόροβιτς τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1912. Καὶ εἶπεν:

— Ἐξέπλυνεν ἡ πέμπτη τὸ στίγμα τοῦ Σόροβιτς!

Ὅλοι αἱ ἐκθέσεις πρὸς τὸ στρατηγείον ἀνέφερον ὅτι οἱ ἀξιωματικοὶ μας ἐθερίζοντο ἀπὸ τὸ ἐχθρικὸν πῦρ.

Ὁ Βασιλεὺς συνεταράχθη. Καὶ χωρὶς νὰ χρονοτριβήσῃ ἐξέδωκε τὴν κάτωθι διαταγὴν.

«Διατάσσω ἵνα ἀμέσως πάντες οἱ ἀξιωματικοὶ ἀπὸ τοῦ ὑποστρατήγου μέχρι τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ ἀφαιρέσωσιν ἀπὸ τοῦ πηλικίου τῶν τὰ γαλόνια».

Καὶ ἔλεγε:

— Μιὰ πῆχη γαλόνια εἰς τὸν ἥλιον αὐτόν, εἶνε ὁ καλῶτερος στόχος!...

Καὶ μετ' ὀλίγον ἡ πλατεῖα τῆς Μπάλτζας ἔλαβε τὸν ὄψιν πεδίου... στρατιωτικῶν καθαιρέσεων. Πρῶτος ὁ Βασιλεὺς, οἱ Πρίγκηπες, οἱ Ἐπιτελεῖς ἐξήλωσαν τὰ γαλόνια τῶν. Καὶ ὁ Ἐπιτελάρχης Δούσμανης παρετήρησε μειδιών εἰς τὸν Κωνσταντῖνον.

— Ἐφαντάζετο κανεὶς ἐπειτα ἀπὸ τόσας νίκας, Μεγαλειότατε νὰ μᾶς ἀφαιρῶσιν τὰ γαλόνια;

Ο ΑΠΟΤΑΚΤΟΣ

Εἰς τὸ τεῦχος τῆς προσεχοῦς Κυριακῆς.

— Ἡ πτώσις τοῦ Κιλκίς.

— «Φέρετε σαμπάνια!»

— Ἡ ἐπίσημος ἐκθεσις τῆς μάχης κτλ.

ΔΩΡΕΑ

Ἡ διεύθυνσις τῆς «Νέας Ἐποχῆς» προσφέρει χρυσόδετον τὸν Α'. τόμον τῆς «Πολιτικῆς Ἱστορίας Δ. Γούναρη εἰς ἐκείνους τοὺς συνδρομητὰς οἵτινες θὰ ἦσαν διατεθειμένοι νὰ μᾶς ἀποστείλουν τὰ ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ 1 ἕως 25 τεύχη τῆς «Νέας Ἐποχῆς».

Ο Α'. ΤΟΜΟΣ

ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ Δ. ΓΟΥΝΑΡΗ

Ἡ τιμὴ ἔχει ὀρισθῇ εἰς 7 εἰς μὴδ' ἓξ δραχμὰς. Πᾶσα ὑπερτίμησις δέον νὰ καταγγέληται εἰς τὰ γραφεῖα τῆς «Νέας Ἐποχῆς».

ΙΣΤΟΡΙΑ Δ. ΓΟΥΝΑΡΗ

Τὰ ὑποπρακτορεῖα ἐφημερίδων τῆς Ἑταιρείας Ἑλληνικοῦ τύπου εἰς τὰς ἐπαρχίας ἔχουν ἀναλάβει τὴν διάθεσιν τοῦ διδύμου.

ΤΑ ΚΑΛΥΜΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΘΝ. ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ κ. ΔΙΟΜΗΔΟΥΣ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου).

Οὐδὲν τοιοῦτον νομικῶς, νομισματικῶς καὶ οἰκονομικῶς ἴσχυσε παρ' ἡμῖν. Διότι τὰ λεγόμενα καλύμματα οὐδὲ κατὰ λεπτόν ἀπεκτιμήθησαν διὰ τῆς ἀσκήσεως τοῦ ἐκδοτικοῦ δικαιώματος—οὐδὲ καὶ ἐπρόκειτο ποτὲ νὰ ἀποκτηθῶν διότι ὁ ἀκίνητοποιημένος παρὰ τῇ Τραπεζῇ χρυσὸς καὶ αἱ ὁμολογίαι εἰς χρυσόν, πάντοτε καθ' ὑποχρέωσιν τῆς νομοθεσίας ἐρμητικῶς ἀποκεκλεισμένα στοιχεῖα—μὴ εἰς διάθεσιν τοῦ κοινοῦ κείμενα, διότι τέλος ὁ προορισμὸς των ἦτο μόνον διὰ τῆς ἀκίνητοποιήσεως σταθερῶν χρυσῶν ἀξιών, νὰ παρουσιάζεται ὅσον τὸ δυνατόν εὐρυτέρα ἢ οἰκονομικὴ ἐπιφάνεια τῆς Τραπεζῆς, ἵνα ἐπὶ ταύτης στηρίζεται ἀσφαλῶς ἡ πίστις καὶ αὐτῆς καὶ ἐμμέσως καὶ τοῦ τραπεζικοῦ γραμματίου, προφυλάσσεται δὲ τοῦτο διὰ τῆς ἡθικῆς καὶ μόνον ἐπιδράσεως, τῆς δυνάμεως ἀπὸ ἐνδεχομένων κλυδωνισμῶν ἐν τῇ ἀξίᾳ του. Πέραν τοῦ σημείου τούτου οὐδαμῶς ἐπεκτείνεται ὁ σκοπὸς τῶν παρ' ἡμῖν κατὰ τὴν νομοθεσίαν μας ὠρισμένων ὡς ἀσφαλειῶν καλυμμάτων.

Προβαίνοντας νῦν εἰς ἀπόσχισιν ἀπὸ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς τῶν ἐκδοτικῶν τῆς λειτουργιῶν, ἵνα ιδρύσωμεν ἰδίαν ἀμιγῆ Ἑκδοτικὴν Τράπεζαν ἔχουσιν τὸν προορισμὸν καὶ τὸ σταθερὸν ἐφεξῆς νόμισμα νὰ προστατεύῃ καὶ ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν διατήρησιν τῆς ἀκεραιότητος τοῦτο τὸν ρυθμὸν τῆς κυκλοφορίας νὰ προσαρμόζῃ εἰς τὰς ἐκάστοτε ἀνάγκας τῶν συναλλαγῶν, μεταφερόμεν ἐκ τῶν ἐνεργητικῶν στοιχείων τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς τὸ ὡς ἄνω ὡς κάλυμμα χαρακτηρῶσιν πρᾶγματικὸν ποσὸν τῶν 3.200.000 εἰς τὴν Ἑκδοτικὴν, πρὸς πλουτισμὸν τοῦ μεταλλικοῦ τῆς ἀποταμιεύματος. **Ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα μεταφέρει ἀνέκδοτον καὶ αὐτοῦ-**

ρος ἡ ὁποία νὰ εὐρίσκεται εἰς τὴν ἀπόλυτον διάθεσιν τῆς, καίτοι μὴ κενομένη δεκτὴ ὑπὸ αὐτὴν τὴν μορφήν ἐν Παρισίοις, ὅλα αὐτὰ μὲ ἕκαστον νὰ προβλέπω περίοδον προστρεβῶν τῶν ἄρμοδιότητων ἀναπόφευκτον.

Εἰς τὸ ἐπόμενον: Ἡ συγκέντρωσις εἰς τὴν Μῆλον.

σιον τὸ ποσὸν τοῦτο εἰς τὸ νέον ἴδρυμα εἰς τὴν τρέχουσαν αὐτοῦ ἀξίαν, ἵνα καλύψῃ ἴσης ἀξίας παθητικόν. Πᾶσα περὶ μὴ μεταφορᾶς τοῦ ποσοῦ τούτου φήμη ἢ διάδοσις εἶνε ἀπολύτως ἀνακριβῆς τείνει δὲ μόνον εἰς δημιουργίαν ἐντυπώσεως συσκοτιζούσης τὴν ἀλήθειαν.

Ἡ μεταβίβασις αὐτῆς ἀκεραίας καὶ αὐτοῦσι γενομένη εἶνε καὶ δικαία καὶ ἐπιβεβλημένη, ἵνα ἀποκτήσῃ ἡ Ἑκδοτικὴ ὅσον ἐνεστὶν ἐδραιωτέραν βάσιν καὶ χρησιμοποίησιν ἐφεξῆς μὲ τὸν ἀληθῆ οἰκονομικὸν τῶν προορισμὸν τὰ χρυσὰ καλύμματα τὰ ὁποῖα παρέμενον μέχρι τοῦδε ἀκίνητοποιημένα καὶ ἄνευ ἀπ' αὐτῆς ἐμπράκτου χρησιμότητος διὰ τὸ κοινόν. Ἀδικαιολόγητος δὲ καὶ αὐθαίρετος σκέψις εἶνε ἡ παρὰ τῶν ἀντιπροσώπων προβαλλομένη τοιαύτη καθ' ἣν ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα μεταβιβάσους τὰ καλύμματα ἀξίας πραγματικῆς λιρ. Ἀγγλίας 3.200.000 πρέπει ν' ἀποτιμήσῃ τὴν λίραν πρὸς δραχμὰς σημερινὰς 25 δηλαδὴ νὰ πιστωθῇ μὲ μόνον 95 ἑκατομμύρια σημερινῶν δραχμῶν, νὰ συμπληρώσῃ δὲ τὸ ὑπόλοιπον τῆς σημερινῆς τῶν ἀξίας εἰς 1.100.000.000 περίπου μὲ ἄλλα ἴσης ἀξίας στοιχεῖα τοῦ ἐνεργητικοῦ τῆς. Τοιαύτη ἐκτίμησις τῆς ἀξίας τῶν πραγματικῶν λιρῶν ἔπαυται ἀσφαλῶς μὲ μείωσιν τῆς δυνάμεως τῆς Ἑθνικῆς χωρὶς ἐξ ἄλλου οὐδεμίαν ὠφέλειαν νὰ πραγματοποιῇ ὑπὲρ τοῦ κατόχου τοῦ τραπεζικοῦ γραμματίου ἢ ἀξία τοῦ ὁποίου θὰ εἶνε σταθερῶς ὠρισμένη διὰ τοῦ νόμου τῆς σταθεροποιήσεως καὶ τῶν ἰσχυρῶν ἐρεισμάτων ἐκ χρυσοῦ ἀξιών τὰς ὁποίας θὰ ἔχῃ ὡς ἀπόθεμα ὑποχρεωτικὸν ἢ ἐκδοτικὴν Τράπεζαν.

Ἡ ἀξίωσις αὕτη εἶνε νομικῶς ἀδικαιολόγητος, διότι τὰ κεφάλαια τὰ ἀπαρτίζοντα τὰ νῦν μεταβιβαζόμενα καλύμματα ὑπῆρχαν ἀνέκαθεν ἀδικυκλοφορικῶν κατὰ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς ἐκ τῶν ἰδίων αὐτῆς σπλάγχων δημιουργηθέν· εἶνε ἡθικῶς αὐθαίρετος διότι ἀντίκειται πρὸς καθ' ἐξῆς δικαίου, εἶνε πρὸ πάντων οἰκονομικῶς ἀσύμφορος πρᾶξις, διότι φέρει εἰς ἐξάντλησιν τοῦ ἐνεργητικοῦ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς δι' ἀφαιρέσεως περιουσιακῶν τούτου στοιχείων κατ' ἀδικ-

τάρακτον συνέχειαν παρ' αὐτῆς καρπούμενων χωρὶς ποτὲ τὸ Δημόσιον νὰ συλλάβῃ τὴν ἰδέαν ὅτι εἶχεν ἐπ' αὐτῶν δικαίωμα τι. Τέλος ἡ πρᾶξις αὕτη ἢ περιέχουσα ἀδικαιολόγητον καὶ καταφανῆ δήμευσιν, ἔχει καὶ τοῦτο τὸ ἐκπληκτικὸν ὅτι ἐνῶ ἀνεκδοιάστως καθιστᾷ χωλὴν καὶ κάμπει ἀνεπανορθώτως τὴν ρώμην τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς, ὥστε νὰ μὴ δύναται αὕτη νὰ φέρῃ ἐφεξῆς ἀνέτως τὰ βάρη ἐκ τῶν ὑφισταμένων ὑποχρεώσεων, εἶναι ἐξ ἄλλου πρᾶξις οἰκονομικῶς περιττή. Διότι οὐδὲ κατὰ μίαν κερχίαν αὐξάνει αὕτη τὸ εἰς χρυσὸν ἀπόθεμα τῆς Ἑκδοτικῆς—κυριώτατον μέλημα ταύτης—συντελεῖ δὲ μόνον εἰς τὴν ἄνευ οἰκονομικῆς χρησιμότητος ἄμεσον ἐξόφλησιν ὀγκώδους τμήματος ἐκ τῶν χρεῶν τοῦ Δημοσίου ἐν ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ. Ἀλλὰ παρ' οὐδενὸς ἀμφισβητεῖται σήμερον ὅτι ἡ ἀπόσβεσις τῶν τοιούτων ὀφειλῶν δέον ν' ἀκολουθήσῃ ὁμαλὸν ρυθμὸν, τὴν δύναμιν τοῦ ὁποίου κανονίζει ἡ ἑκτασις τῆς ἐν τῇ χώρᾳ ἀποταμιεύσεως. Οἰαδήποτε ἀπιτάχυνσις τούτου ἐνοχλήσεις μόνον δημιουργεῖ διὰ τὸ πᾶρξον, ἱκανῶς ἤδη βεβαρυμένον, παρὸν τὸ ὁποῖον ἔχομεν πάντα λόγον νὰ ἐλαφρύνωμεν ἀπὸ ὑποχρεώσεως αἵτινες προσήκει νὰ καταναμνηθῶν εἰς μακροτέραν σειρὰν ἐτῶν.

Ἡ ἀπόσβεσις τῶν χρεῶν τοῦ Δημοσίου.

Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ στοργὴ τοῦ κ. Τσαλδάρη φαίνεται στρεφόμενη περὶ τὴν δύναμιν τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς ἣς θέλει νὰ περιφρουρήσῃ διὰ τῶν θεωριῶν του τὴν ἀκμήν, ἀναγκαστικῶς πρέπει νὰ συμπεράνῃ οὗτος ὅτι ἡ ἀρχὴ παρὰ τῆς ὑποχρεώσεως τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς, ν' ἀποτιμήσῃ τὰ καλύμματα τῶν λιρῶν 3.200.000 εἰς 95 ἑκατ. μόνον σημερινῶν δραχμῶν, πρέπει νὰ ἰσχύσῃ, εἴτε ἀποσχισθῇ ἐπ' αὐτῆς ἡ ἐκδοτικὴ λειτουργία εἴτε παραμείνῃ αὕτη συγχωνευμένη εἰς ἓνα τὸν ἴδρυμα.

Διότι καὶ ἐν τῇ τελευταίᾳ περιπτώσει ταύτῃ ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα ἐφ' ὅσον θὰ ἔσται ἐφεξῆς πραγματικῶς ἐκδοτικῶς λειτουργίας θὰ ἦτον ἀμειλίκτως ὑποχρεωμένη ν' ἀποσβέσῃ διὰ τοῦ κεφαλαίου τῆς ἴσον ποσὸν πρὸς τὴν σημερινὴν ἀξίαν τῶν λιρῶν 3.200.000 δραχμῶν δηλαδὴ 1.200.000.000 δραχμῶν χρέη τοῦ Δημοσίου, ἀφοῦ ἀναγνωρίζῃ ὁ κ. Τσαλδάρης ὅτι ἐπ' αὐτῶν ἔχει δικαιώματα τὸ Δημόσιον. Ἡ πρᾶξις ὅμως αὕτη εἶναι ἐξ ἴσου ἀδικαιολόγητος καὶ ἐξ ἴσου καταστρεπτικὴ διὰ τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν τῆς σήμερον, ὅπως καὶ δι' ἐκείνην τῆς αὐριον διότι καὶ εἰς τὴν μίαν καὶ εἰς τὴν ἄλ-

λὴν περίπτωσιν ἀφαιρεῖται ἡ ἰκμὰς τοῦ ἰδρύματος, τὸ προῖον δηλαδὴ τῆς μακρᾶς, συνεχοῦς καὶ ἐπιμόνου ἀποταμιεύσεως καὶ παραμένει ἐφεξῆς τοῦτο ἰσχυρὸν εἴτε ὑπὸ τὴν μίαν μορφήν, εἴτε ὑπὸ τὴν ἄλλην καὶ ἐν ἀδυναμίᾳ νὰ ἐκπληρώσῃ κάθε κοινωνικὸν προορισμὸν.

Ἡ ἴδρυσις τῆς Ἑκδοτικῆς Τραπεζῆς

Διατὶ ὅμως ὅλα ταῦτα; Ἡ παρὰ τῶν ἀντιπροσώπων ἐπισταμένη ἐρευνα τῶν ἐν σχεδίᾳ ἰσολογισμῶν τῆς νέας Ἑκδοτικῆς Τραπεζῆς καὶ τῆς παραμενούσης ἄνευ τοῦ ἐκδοτικοῦ προνομίου Ἑθνικῆς ἤγαγε τούτους εἰς τὴν ἀνεπιφύλακτον καὶ κατηγορηματικὴν δμολογίαν ὅτι ὄντως καὶ τὰ δύο ἰδρύματα ὡς διαμορφοῦνται ἔχουσι πλήρεις καὶ ἀκεραίας τὰς διὰ τὰς λειτουργίας αὐτῶν ἀπαιτούμενας δυνάμεις. Ἐπιζητεῖται τι πλέον τούτου; Ἡ κατανομή τῶν ὑφισταμένων σήμερον ἐν συγχωνεύσει ἐνεργητικῶς καὶ παθητικῶν στοιχείων μεταξὺ τῶν δύο ἰδρυμάτων, γινομένη ἐπὶ τῇ βάσει ἐπιμελοῦς ἐπιστημονικῆς κρίσεως, ἀκριβοῦς ἐκτιμήσεως, καὶ αὐστηρᾶς ἐφαρμογῆς τῶν ὑφισταμένων συμβάσεων, καταλήγει εἰς τὸ ἀδικυκλοφορικὸν συμπέρασμα ὅτι ἀσφαλῶς ἔχουν πλήρη τὰ ἐφόδια, καὶ ἡ νέα Ἑκδοτικὴ Τράπεζα καὶ ἡ παραμένονσα Ἑθνικὴ, νὰ ἐκπληρώσουν, ἀνέτως ἐκάστη τὸν προορισμὸν δι' ὃν εἶναι τεταγμένα.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ Ἑλλάς, δὲν δύναται αὕτη μόνη ἐξ ὅλων τῶν Κρατῶν, νὰ μὴ βαδίσῃ πρὸς νομισματικὴν ἐξυγίανσιν—διότι ἄλλως ἢ οἰκονομικὴ καὶ πλουτολογικὴ ὀπισθοδρόμησις ἀπὸ οὐδένα καλῆς πίστεως συζητητὴν δύναται ν' ἀμφισβητηθῇ, διότι ἄλλως ἢ πίστις τοῦ τόπου, ἢ πίστις τοῦ Δημοσίου καὶ ἡ ἰδιωτικὴ πίστις ἀσφαλῶς θὰ καμφθῇ, εἶναι ὑποχρεωμένη ἡ Ἑλλάς νὰ δημιουργήσῃ ἀμιγῆς ἐκδοτικὸν ἴδρυμα, ἀμέτοχον ἀπὸ κάθε ἄλλην ἐργασίαν καὶ ἀπερίσπαστον ἀπὸ κάθε ἄλλην ἐργασίαν πλὴν τῆς ἀποβλεπούσης ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τῆς διατηρήσεως ἀκεραίας τῆς ἀξίας τοῦ νομίσματος καὶ εἰς τὴν ἐκάστοτε προσήκουσαν ρύθμισιν τῆς κυκλοφορίας.

Τούτο ὅμως δὲν πραγματοποιεῖται ἄλλως παρὰ διὰ τῆς ἀποσχίσεως τῶν ἐκδοτικῶν λειτουργιῶν ἀπὸ τὴν ὑφισταμένην Ἑθνικὴν Τράπεζαν, διότι ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα ὡς οἰκονομικὸς ὀργανισμὸς πολυσχιδὴς οὔτε δύναται οὔτε συμφέρει διὰ τὸν τόπον νὰ ἀπογομνωθῇ οὕτω τῶν ἄλλων τοῦ ἐργασίων, ὥστε νὰ δύναται ἐκβιάστως καὶ λυσίτελως νὰ λειτουργῇ ὡς ἐκδοτικὸν καθαρῶς ἴδρυμα.

Ο κ. Τσαλδάρης όστις κατανάλωσε τὰ ὠραιότερα καὶ γονιμώτερα ἔτη τῆς ζωῆς του εἰς ἐπιστημονικὰς ἀπασχολήσεις λέγει ὅτι δὲν ὠρέπαι νὰ ἐπηρεαζώμεθα ἀπὸ τὴν ἰδέαν τῆς ἐφαρμογῆς ἐν Ἑλλάδι ἐπιστημονικῶν ἀρχῶν. Ἄς προσέξῃ ὅμως ὁ κ. Τσαλδάρης εἰς ὅσα λέγει. Οἱ κανόνες τῆς οἰκονομικῆς ἐπιστήμης δὲν εἶνε τεθειμένα ἐκ τῶν προτέρων. Ἐτέθησαν μετὰ μακρὰν παρατήρησιν καὶ μετ' ἀλλεπαλλήλους δοκιμασίας. Ἡ παραγνώρισις ἢ περιφρόνησις τῆς ἀξίας των δὲν μένει ἀτιμώρητος. Ἡ ἀμείλικτος ὅμως νέμεσις δὲν πλήττει ἐκείνον ὅστις εἰσηγγήθη τὴν περιφρόνησιν των, ἀλλὰ τὸν τόπον ὁλόκληρον καὶ τὸν πλήττει εἰς τὰ καίρια ἐπὶ μακροτάτην καὶ χαλεπωτάτην σειρὰν ἐτῶν.

Δι' αὐτὸ θέτοντες σήμερον βάσιν ὑγιᾶ εἰς τὴν νομισματικὴν ζωὴν τοῦ τόπου, ἀκριβῶς ἵνα δημιουργήσωμεν συνθήκας ὅπως εἰς τὴν ὅλην τοῦ τόπου οἰκονομικὴν πρόοδον πρέπει μετὰ μείζονος ἀκόμῃ σεβασμοῦ νὰ προσηλωθῶμεν εἰς τὴν λελογισμένην τήρησιν τῶν οἰκονομικῶν ἀρχῶν τὰς ὁποίας ἡ δεδοκιμασμένη πεῖρα καθιέρωσε.

Ἡ ἐξοδικὴ Τράπεζα αὐτοτελῶς λειτουργοῦσα καὶ προικισμένη μὲ τὰ ἰσχυρὰ ἐφόδια τὰ ὁποία ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἀρ' ἐνός καὶ τὸ Δημόσιον ἀρ' ἐτέρου μεταβιβάζουν εἰς αὐτήν, θὰ ἐγκαινιάσῃ νομισματικὴν καὶ κυκλοφο-

ριακὴν πολιτικὴν ἥτις θὰ ἀποβῇ ἀσφαλὲς ἐπ' ἀγαθῶν καὶ ἐργασίας παραγωγικῆς ἐν τῷ τόπῳ. Συγκρατοῦντες ὅμως ἰσχυρὰν αὐτὴν καὶ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν καὶ μὴ ἀπογυμνώνοντες αὐτὴν, αὐθαρέτως ἀπὸ δυνάμεις αἰτινὰς ἀσπάζημενοι καθ' ἑαυτὰς εἶνε ἀκριβῶς ἐκεῖναι αἱ ὁποῖαι δημιουργοῦν καὶ συντηροῦν τὴν ρώμην καὶ τὴν πίστιν τοῦ ἰδρύματος, διτηροῦμεν ὑπὲρ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας τὸν ἐδραῖον ἐκείνον τραπεζικὸν ὀργανισμόν, ὅστις ἐπὶ μίαν σχεδὸν ἑκατονταετίαν ὑπηρετήσεν ἀφιλοκερδῶς καὶ καρποφόρως τὸν τόπον καὶ ἐξοργόνῃς τοὺς διαφόρους κλάδους τῆς ἐθνικῆς ἐργασίας. Εἶναι δὲ αὐτόχρονα πρᾶξις οἰκονομικῶς καταστρεπτικῆς ἐὰν πρὸς ὑποστήριξιν ταύτης ἡ ἐκείνης τῆς ἀντιεπιστημονικῆς καὶ αὐθαρέτου θεωρίας δημιουργήσωμεν κατὰστασιν ἥτις θὰ πλήξῃ εἰς τὰς ζωτικὰς τῆς δυνάμεις τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ἐπὶ ἀνυπολόγιστῳ βλάβῃ τοῦ οἰκονομικοῦ μέλλοντος τοῦ τόπου, τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, ἡ ὁποία δὲν μεταβάλλεται τοῦ λοιποῦ εἰς κοινὴν ἐμπορικὴν Τράπεζαν κερδοσκοπικοῦ χαρακτῆρος, ἀλλὰ παραμένει ἰδρυμὰ ἀσκούν σύμφωνον πρὸς τὰς κειμένας βάσεις πλείστας δημοσίας λειτουργίας. μὲ τὸ αὐτὸ πνεῦμα.

ΤΟ ΔΡΑΜΑ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

ΔΙΑΤΙ Η ΙΣΧΥΡΑ ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΔΕΝ ΕΚΕΡΔΙΣΕ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟΝ

ΟΜΙΛΕΙ Ο ΛΟΥΝΔΕΝΡΝΤΟΦ

Ἡ γερμανικὴ ἐπίθεσις κατὰ τὴν ἀνοιξὴν τοῦ 1918 ἡ ὁποία ὑπῆρξε ἡ τελευταία μας μεγάλη προσπάθεια—καὶ ἡ ὁποία ἐπὶ δύο ἡμέρας διέσπασε τὸν ἀγγλικὸν καὶ τὸν γαλλικὸν στρατὸν, ἦτο πράγματι μία ἐπίθεσις διὰ τὴν ἐπιτεύξιν τῆς εἰρήνης. Ἡθέλωμεν νὰ ἐξαναγκάσωμεν τοὺς ἐχθρούς μας νὰ προέλθουν εἰς διαπραγματεύσεις εἰρήνης. Ἐν τέλει ἐπέσθημεν ὅτι ἡ Ἀμερικὴ ἦτο εἰς θέσιν νὰ οἰσὴν τὰς τρομεράς τῆς δυνάμεις εἰς τὸν πόλεμον.

Τὴν 21ην Μαρτίου καὶ ἐκ νέου τὴν 9ην Ἀπριλίου ἐνηργήσαμεν δύο σφοδροτάτας ἐ-

πιθέσεις ἐναντίον τῶν Ἀγγλῶν—τὴν μίαν κατὰ μῆκος τοῦ Σόμ καὶ τὴν ἄλλην εἰς τὴν Φλάνδραν. Ἀμφότεραι κατέληξαν εἰς μεγάλα ἐδαφικὰ κέρδη, ἀλλ' ἐν τοσούτῳ εἴχομεν ἀποτύχη εἰς τὴν πλήρη πραγματοποίησιν τοῦ ἀντικειμενικοῦ μας σκοποῦ—ὅστις ἦτο νὰ χωρίσωμεν τὰ ἀγγλικά ἀπὸ τὰ γαλλικά στρατεύματα, νὰ διασπᾶσωμεν τὸ ἀγγλικὸν μέτωπον εἰς ἀρκετὸν βάθος, διὰ νὰ μεταφέρωμεν τὸν ἀγῶνα εἰς ἀνοικτὸν πεδῖον. Ἐπεδιώκαμε τὸν πόλεμον εἰς ἀναπεπταμένον πεδῖον, διότι μόνον διὰ τοῦ πολέμου τῶν ἐλιγμῶν, κινήσεων εἰς ἀναπεπταμένον πεδῖον θὰ ἦτο

δυνατὸν νὰ ἐπιτευχθῇ μία ἀποφασιστικὴ στρατιωτικὴ λύσις. Ἀλλὰ ἡ ταχύτης καὶ ἡ ἐνεργητικότης τοῦ στρατάρχου Φῶς ἠμπόδισε τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σχεδίου μας.

Μετὰ τὰ δυσμενῆ ἀποτελέσματα τῶν δύο πρώτων μας ἐπιθέσεων, τὸ πρόβλημα τὸ ὁποῖον ἀντιμετωπίζομεν καθίστατο περιπλοκώτερον.

Τί εἶναι ἄραγε ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀποδεικνύει τὴν ἀξίαν ἐνὸς στρατιωτικοῦ ἀρχηγοῦ εἰς τὸ πεδῖον τῆς μάχης; Εἶναι τὸ χάρισμα τῆς μονομερείας περὶ τὰς ἀντιλήψεις του, ἡ κατανίκησις ὅλων τῶν ἀμφιβολιῶν του, ἡ ἱκανότης του νὰ παραβλέψῃ τὸ αἶσθημα τοῦ ρισκοκινδύνου, τὸ ὁποῖον πιθανὸν νὰ τὸν διαιπνέῃ ἐκ χαρακτῆρος, τέλος ἡ ἀκλόνητος ἐπιμονὴ μὲ τὸ νὰ ἐμμένῃ εἰς τὰς μεγάλας ἀποφάσεις του.

Ἐνα ἀποφασιστικὸν πλῆγμα κατὰ τῶν Ἀγγλῶν.

Ὁ στρατάρχης Φῶς εὐρίσκειται ἐν ἀπολύτῳ ἀκριβείᾳ ὅταν τονίξῃ ὅτι ἡ σοβαρώτερα ἀρετὴ τοῦ ἀρχηγοῦ συνίσταται εἰς τὴν δύναμιν τῆς θελήσεώς του, χάρις εἰς τὴν ὅποιαν δὲν κλονίζεται καὶ εἰς τὰς πλέον κρίσιμους στιγμὰς, καὶ ἡ ὁποία δὲν θὰ τοῦ ἐπιτρέψῃ ποτέ νὰ ἀμφιβάλῃ περὶ τῆς τελικῆς ἐπιτυχούς ἐκβάσεως τῆς μάχης, τὴν ὁποίαν ἀνέλαβε.

Ὅθεν ἐπέμεινα καὶ ἐγὼ εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν εἰς τὴν ἰδέαν ὅπως καταβάλωμεν ἰσχυρὸν πλῆγμα κατὰ τῶν Ἀγγλῶν. Τὸ πλῆγμα αὐτὸ θὰ ἦτο σκοπιμώτερον νὰ γίνῃ εἰς τὴν Φλάνδραν ὅπου αἱ θέσεις τὰς ὁποίας εἴχαμεν καταλάβῃ περὶ τὴν λῆξιν τῆς τελευταίας μας ἐπιθέσεως, μᾶς προσέφερον μεγαλειότερας πιθανότηας διὰ τὴν ἐξακολούθησιν τῶν ἐπιχειρήσεων ἀπὸ τὰς θέσεις μας εἰς τὸ μέτωπον τῆς ἀμύνης.

Εἴχον ἐν τοσούτῳ τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡτο ἀνάγκη νὰ ἐπισύρωμεν τὴν προσοχὴν τοῦ ἐχθροῦ εἰς ἄλλο τι σημεῖον τοῦ μετώπου διὰ νὰ τὸν ἀναγκάσωμεν νὰ ἀποσύρῃ τὰς ἰσχυράς του ἐφεδρείας τὰς ὁποίας εἶχε συγκεντρώσει τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰς τὴν Φλάνδραν.

Διετάχθη ὅθεν ἐπίθεσις εἰς τὸ μέτωπον τὸ ὁποῖον κατεῖχετο ὑπὸ τοῦ Γερμανοῦ Κόμπριντς κατὰ μῆκος τοῦ Σεμέν-ντε-ντάμ. Ἡ ἐπίθεσις αὕτη δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ ἀμέσως, ἀλλὰ μόνον ἀφοῦ τὰ στρατεύματα θὰ ἀνεπαύοντο καὶ θὰ ἐγίνοντο ἐν τῷ μεταξὺ αἱ ἀναγκαῖαι προπαρασκευαί. Ἡ ἀναγκαῖα αὕτη ἀναβολὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἦτο εὐνοϊκὴ διὰ τὸν ἐχθρὸν διότι αἱ ἀμερικανικαὶ

δυνάμεις ἠῤῥξανον ὁσημέραι. Ἀλλὰ δὲν ὑπῆρχε ἄλλη λύσις καὶ ὀφείλαμεν ἀναγκαστικῶς νὰ δεχθῶμεν τὰ πράγματα ὥς εἶχον.

Μετὰ τὰ τέλη Μαΐου ἡ 7 στρατιὰ τοῦ στρατηγοῦ φὸν Μπέν καὶ μέρος τῆς 1 στρατιᾶς τοῦ στρατηγοῦ φὸν Μπύλφφ ἤρριξαν πορελαύνουσαι κατὰ μῆκος τοῦ μετώπου τῆς Αἴζν. Ἡ ἐπιχείρησις αὕτη ἀπετέλει μίαν ἀπροσδόκητον ἐκπληξιν διὰ τὸν ἐχθρὸν. Τὸ τμήμα τοῦ μετώπου ἐναντίον τοῦ ὁποίου ἀπυθύνετο ἡ ἐπίθεσις μου, ἦτο ἡ μόνη ἀσθενὴς ἐφωδιασμένη ἀπὸ ἀριθμητικῆς ἀπόψεως στρατευμάτων καὶ δὲν ἠδύνατο ἐπίσης νὰ συγκεντρώσῃ εἰμὴ ἐλαχίστας ἐφεδρείας.

Ὁ ἀρχικός μας σκοπὸς δὲν διεπνέετο ἀπὸ μεγάλῃ φιλοδοξίᾳ, ἀλλ' ἐν τοσούτῳ ἡ ταχεῖα καὶ εὐφυὴς ἐκμετάλλευσις τῶν πρώτων μας μεγάλῃς ἐκτάσεως ἐπιτυχιῶν, μᾶς ἐξησφάλισε μεγάλα κέρδη εἰς ἐδαφος καὶ ἀπεραντὸν λείαν πολέμου. Αἱ πιθανότητες περὶ ἐπιτυχούς ἐκτελέσεως τῆς ἐπιθέσεώς μας εἰς τὴν Φλάνδραν ἐναντίον τῶν Ἀγγλῶν, ἡ ὁποία ἀπετέλει τὸ κύριον μέρος τοῦ σχεδίου ἐνισχύθησαν σημαντικῶς.

Ἡ ἐκκλήσις τῶν συμμάχων πρὸς τὸν πρόεδρον Οὐίλσον.

Ὁ στρατάρχης Φῶς συμφωνεῖ μετ' ἐμοῦ ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Ὡς λέγει ρητῶς εἰς τὰ ἄρθρα του «ἡ σοφὴ καὶ φιλοδόξως συνληφθεῖσα» ἰδέα τῆς γερμανικῆς ἐπιθέσεως ἐναντίον τῆς Αἴζν, ἐσχετίζετο μὲ τὴν ἐκτέλεσιν ἀντεπιθέσεως εἰς Φλάνδραν, ἡ ὁποία εἶχεσ ἤδη καταρτισθῇ ἐν σχεδίῳ καὶ εἶχε διαταχθῇ.

Ὁ Φῶς ἀντιμετώπιζε ἡδὴ τὴν ἀνάγκην ὅπως ἀποσύρῃ τὸ μεγαλειότερον μέρος τῶν ἐφεδρειῶν του ἀπὸ τὴν Φλάνδραν, ἵνα ἐνισχύσῃ τὸ κινδυνεῦον μέτωπον τοῦ Μάρνη. Τοῦλάχιστον 35 μεραρχίαι γαλλικαὶ πεζικοῦ καὶ 85 ἱππικοῦ, ἦτοι περὶ τὰς 400,000 ἀνδρῶν ἐρρίφθησαν εἰς τὴν μάχην μετὰ τῆς Αἴζν καὶ τοῦ Μάρνη.

Ἐπιπροσθέτως, πέντε ἀγγλικαὶ δύο ἀμερικανικαὶ καὶ δύο ἰταλικαὶ μεραρχίαι ἐγχορηγοποιήθησαν διὰ νὰ ἐνισχύσουν τὸ τμήμα τοῦτο τοῦ μετώπου.

(Ἡ μάχμος δύνανται ὅλων τῶν μεραρχιῶν πλὴν τῶν ἀμερικανικῶν κατὰ τὰ τέλη τοῦ πολέμου ἀνῆρχετο εἰς 10,000 ἀνδρῶν. Αἱ ἀμερικανικαὶ εἶχον 2,000).

Ακριβῶς τὴν 2αν Ἰουνίου, ὁ Δαυὶδ Λόυδ Τζορτζ, ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ Γεωργίου Κλεμανσώ καὶ τοῦ ἰταλοῦ πρωθυπουργοῦ Ὁρλάνδο, συνεννοήσῃ δὲ πρὸς τὸν στρατάρχην Φῶς, ἐκομεν ἐκκλήσιν πρὸς τὸν πρόεδρον

των Ἠνωμένων Πολιτειῶν, διὰ τῆς ὁποίας ἐτόνιζον ὅτι ὑπῆρχε σοβαρὸς κίνδυνος νὰ χάσουν οἱ σύμμαχοι τὸν πόλεμον, ἂν ἡ ἀριθμητικὴ των μειονεκτικότης δὲν ἐξηλείφετο ταχέως διὰ τῆς ἀφίξεως (ἐκατοντάδων χιλιάδων) ἀμερικανικῶν στρατευμάτων. Τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι ἡ ἠθικὴ καὶ ὕλική ἐπιτυχία τῆς τρίτης γερμανικῆς ἐπιθέσεως τοῦ 1918 ἦτο πολὺ μεγάλη.

Ἡδὴ ἐσχεδιάζετο ὑφ' ἡμῶν δευτέρα ἐπίθεσις τῶν στρατευμάτων τοῦ Κρόνπριντς διὰ τὸν Ἰούλιον. Ἡ ἐπίθεσις αὕτη θὰ ἐγένετο ἐκατέρωθεν τῆς Ρέιμς καὶ θὰ εἶχε ὡς σκοπὸν τὴν βελτίωσιν τῆς θέσεως τῆς 7ης στρατιάς τοῦ στρατηγοῦ φὸν Μπέν, τῆς ὁποίας τὰ πλευρά, στηριζόμενα ἐπὶ τῆς Βίτλ, ἦσαν ἐπικινδύνως ἐκτεθειμένα δεδομένου ὅτι τὸ κέντρον τῆς εἶχε προχωρήσει πρὸς τὸν Μάργνην. Ἡ ἐπίθεσις ἀπέβλεπεν ἐπίσης εἰς τὸ νὰ ἀναγκάσῃ ὅπως ἀποσυρθῶν μεγαλείτερα ἐκ Φλάνδρας δυνάμεις πρὸς προστασίαν τῆς Ρέιμς.

Δὲν ἠπατώμην τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ὅσον ἀφορᾷ τὸν χρόνον τῆς ἀφίξεως ὡς καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀμερικανικῶν δυνάμεων, αἱ ὁποῖαι εἰσῆρχοντο τότε εἰς δρᾶσιν. Τὰ γαλλικὰ στρατεύματα εἶχον ἀντικατασταθῇ εἰς πολλοὺς τομεῖς τοῦ μετώπου ἀπὸ Ἀμερικανούς, εἶχον δὲ πλήρη γνῶσιν τῆς ποιοτικῆς ἀξίας τῶν νέων δυνάμεων.

Τὸ γερμανικὸν γενικὸν ἐπιτελεῖον κατέληξε κατόπιν αἰτήσεώς μου εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι τὴν 1ην Ἰουλίου 1918 ὑπῆρχεν ἐπὶ τοῦ γαλλικοῦ ἐδάφους ἓνα πλήρες ἐκατομμύριον Ἀμερικανῶν στρατιωτῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων αἱ 600.000 εἶχον ἤδη εἰσέλθῃ εἰς τὰς πολεμικὰς ἐπιχειρήσεις. Αἱ μεραρχίαι των, αἱ ὁποῖαι ὑπελογίζοντο εἰς 22, ἦσαν διπλάσιαι ἀριθμικῶς ἀπὸ τὰς ἰδικὰς μας εἰς δύναμιν πεμνηκτοῦ. Ἡ Ἀμερικὴ προδῆλως ἔσχιπτε εἰς τὸν πόλεμον ὅλας τὰς ἀνεξάντλητους δυνάμεις τῆς.

Ὅπουδήποτε τοῦ μετώπου καὶ ἂν ἔκαμε τὴν ἐμφάνισίν του ὁ Ἀμερικανὸς στρατιώτης, ἀπέδειξε μὲν ὅτι δὲν ἦτο καλὰ γυμνασμένος, ἀλλ' ὅτι ἀντιθέτως ἦτο ἐξαιρετικὰ ζωηρὸς καὶ μάλιστα ὑπὲρ τὸ δέον ὁρμητικὸς, διαθέτων προδῆλως μίαν ἀνεξάντλητον ἐνεργητικότητα νεύρων.

Ἀλλ' ἀπέμενε καὶ πάλιν νὰ ἴδωμεν, κατὰ πόσον αἱ νέαι μεραρχίαι, αἱ ὁποῖαι δὲν εἶχον εἰσέλθῃ μέχρι τοῦδε εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις θὰ ἦσαν ἐφάμιλλοι πρὸς ἐκεῖνας αἱ ὁποῖαι εἶχον ἀποθήσῃ τὸ ρεῦμα τῆς ἐπιθέσεως εἰς τὸ Σατὼ-Τιερρύ.

Ἀπέμενε ἐπίσης πρὸς ἐξακρίβωσιν τὸ ἂν ἡἀμερικανικὴ στρατιωτικὴ διοίκησις, στερουμένη στρατηγικῆς καὶ τεχνικῆς πείρας περὶ τὴν χρησιμοποίησιν ἔστω καὶ ἀπλῶν μεραρχιῶν, θὰ ἠδύναντο νὰ χρησιμοποίησιν μεγάλης στρατιωτικὰς δυνάμεις, ἰδίως εἰς τὸν πόλεμον τῶν κινήσεως.

Ἐλάττωσις τῶν Γερμανικῶν ἐνισχύσεων

Δὲν ὑπῆρχον πλέον ἐλπίδες νὰ ἐπιτύχῃ νέας ἐνισχύσεις ὁ γερμανικὸς στρατὸς μάχης. Ἦτο ἀδύνατον νὰ ἀποσπασθῶν στρατιώται καὶ δυνάμεις ἀπὸ τὰ ἄλλα πολεμικὰ μέτωπα. Αἱ ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ δὲ ἐνισχύσεις ὅλον ἐν ἡλαττοῦντο. Αἱ ὀλίγαι ἐνισχύσεις αἱ ὁποῖαι ἐξηκολούθουν νὰ ἔρχονται, ἀπετελοῦντο ἀπὸ τραυματίας θεραπευθέντας. Μερικαὶ ἐξ αὐτῶν, εἶχεν ἀποσπασθῇ ἀπὸ μὴ μαχίμους μονάδας, ἀπετελοῦντο δὲ ἀπὸ ἡλικιωμένους ἀνδρας οἵτινες ἐχρησιμοποιοῦντο εἰς τὰ μετόπισθεν καὶ εἰς τὰ κατεχόμενα ἐδάφη. Ἡ μάχιμος δύναμις πολλῶν ταγμάτων εἶχε πέσῃ κάτω τῶν 500 ἀνδρῶν.

Ἐξ ἄλλου, τὸ σύστημα τῆς ἠθικῆς ἀποσυνθέσεως τὸ ὁποῖον ἐφηρμοζέτο ὑπὸ τῆς ἐχθρικῆς προπαγάνδας, δὲν ὑπενόμεινε μόνον τὸ ἐσωτερικόν, ἀλλὰ εἶχε διαδοθῇ καὶ εἰς αὐτὰς τὰς γραμμάς ἐπὶ τοῦ μετώπου. Τὰ ἐπαναστατικὰ στοιχεῖα καὶ ἐπίσης, — ὅπως ἔμαθα ἀργότερον, — τὰ εἰς προηγούμενον ἄρθρον μου ἀναφερόμενα μυστικά συμφύροντα, τὰ ὁποῖα δὲν ἀνήκον εἰς οὐδεμίαν κυβερνήσιν, ἀλλ' ἦσαν πολὺ εὐρύτερα, ἤρχιζαν νὰ ὑπερισχύουν καὶ νὰ ἐπικρατοῦν.

Ἀλλὰ, παρ' ὅλα αὐτά, ὁ στρατάρχης φὸν Χίντενμπουργκ καὶ ἐγὼ ἐνεμεῖναμεν σθεναρῶς εἰς τὰς ἀποφάσεις μας. Ἐξακολουθοῦσαμεν νὰ πιστεύωμεν ὅτι ἡ ἐπιθετικὴ ἰσχὺς τοῦ στρατοῦ μας ἦτο εἰς θέσιν νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον ἐσχεδιάζαμεν.

Ἦτο ἀπαραίτητον ἐννοεῖται νὰ περιβῶμεν δι' ἀπολύτου μυστικότητος καὶ ἐχεμυθείας τὰ σχέδιά μας καὶ τὰ μέτρα μας. Θὰ αἰφνιδιαζάμεν τὸν ἐχθρὸν εἰς κανὲν ἀσθενὲς σημεῖον. Ἄν τοῦτο ἐπετυγχάνετο, μία γερμανικὴ νίκη ἐπὶ τοῦ Μάργνη καὶ ἐπὶ τῆς Καμπανίας, ἔστω καὶ τὴν 1ην Ἰουλίου 1918, θὰ μετέτρεπε ἄρδην τὴν κατάστασιν ὑπὲρ τῆς πατρίδος μας.

Οἱ Ἀμερικανοὶ θὰ εὐρίσκοντο εἰς τὴν δύσκολον θέσιν νὰ διατρέχουν ὁλόκληρον τὸ μέτωπον, ἵνα ὑποστηρίξουν πότε ἐδῶ καὶ πότε ἐκεῖ τοὺς δεινῶς καταπιεζομένους συμμάχους των.

Δυστυχῶς ὁμως, ἀπεδείχθη ὅτι μᾶς ἔλειπε ὁ σπουδαιότερος ὁρος διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς

νέας μας ἐπιθέσεως. Ἡ ἀποτυχία τῆς γερμανικῆς ἐπιθέσεως ἐκατέρωθεν τῆς Ρέιμς περὶ τὰ μέσα Ἰουλίου 1918, δὲν ὠφείλετο εἰς ἀνεπαρκῆ προπαρασκευὴν, ἢ εἰς σφάλματα τῶν διαφόρων στρατιωτικῶν διοικήσεων, ἢ τέλος εἰς ἔλλειψιν ἱκανῆς μαχίμου δυνάμεως ἢ εἰς τὴν ἠθικὴν ἀποσύνθεσιν τῶν στρατευμάτων, ἀλλὰ ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον εἰς τὸ γεγονός ὅτι ἔλλειπε τὸ στοιχεῖον τοῦ αἰφνιδιασμοῦ.

Τὸ πρῶτον μεγάλο πλῆγμα τῆς

Γερμανίας

Οἱ Ἀμερικανοὶ ἐληροφορήθησαν ἀπὸ προδότας Γερμανοὺς αἰχμαλώτους τί προπαρασκευάζαμεν καὶ ποῦ. Πιθανὸν ὠρισμένοι ἐκ τῶν στρατιωτῶν αὐτῶν νὰ μὴ ἐγνώριζαν τὴν σημασίαν τῶν ἀποκαλύψεων των. Ἐν τοσούτῳ, οἱ Ἀμερικανοὶ ἀξιωματικοὶ ἔμαθαν εἰς ποῖα τμήματα τοῦ μετώπου θὰ ἐνηργεῖτο ἡ πραγματικὴ ἐπίθεσις.

Ἐφ' ὅσον ἡ Γερμανικὴ ἐπίθεσις τῆς 15ης

Ἰουλίου εἰς Ρέιμς δὲν ἐπέτυχε διὰ τῆς πρώτης τῆς ἐφόδου, ἡ ἐπιθετικὴ δρᾶσις ἐσταμάτησε τὴν ἐπομένην, διὰ νὰ προληφθῇ ἡ ἄσκοπος σπατάλη δυνάμεων. Τὰ στρατεύματα τῆς 7ης στρατιάς τοῦ φὸν Μπέν, τὰ ὁποῖα εἶχον διαβῇ τὸν Μάργνην ἀπεσύρθησαν.

Ἀλλὰ παρ' ὅλον ὅτι αἱ ἐπιχειρήσεις αὐταὶ κατέληξαν εἰς ἀποτυχίαν ἀπὸ ἀπόψεως τακτικῆς, ἦτο προφανὲς ὅτι εἴχομεν πραγματοποιήσει τὸν κύριον σκοπὸν μας.

Εἴχομεν κατορθώσει νὰ ἐξασθενίσωμεν τὸ ἐχθρικὸν μέτωπον ἐν Φλάνδρᾳ ἀναγκάσαντες τὸν ἐχθρὸν νὰ ἀποσύρῃ ἐκεῖθεν ἐφεδρεῖας. Κατόπιν τούτου, τὰ στρατεύματά μας τὰ περὶ τὴν Ρέιμς μετεφέρθησαν πάραυτα εἰς Φλάνδραν. Ἐκεῖ, ἐμελλον νὰ ἐκτελέσουν, εὐθὺς ὡς τοῦτο θὰ ἐνομιζέτο ἐπὶκαιρον, τὴν ἀπὸ μακροῦ σχεδιαζομένην ἐπίθεσιν.

Στρατάρχης ΛΟΥΔΕΝΤΟΡΦ

Εἰς τὸ προσεχές: Τὸ τελευταῖον ἄρθρον.

ΑΙ ΠΡΟΟΔΟΙ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

ΤΑ ΛΙΜΕΝΙΚΑ ΕΡΓΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Μετὰ πάσης ἐπισημότητος ἐτελέσθησαν τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν τὰ ἐγκαίνια τοῦ πρώτου παραδοθέντος μέρους τῶν λιμενικῶν ἔργων Πειραιῶς. Παρέστησαν οἱ Ὑπουργοὶ κ. κ. Μεταξᾶς, Παπαναστασίου, Τουρκοβασίλης, οἱ δήμαρχοι τῶν δύο πόλεων, αἱ ἀρχαὶ τοῦ Πειραιῶς, ἔμποροι, βιομήχανοι κλπ. κλπ.

Μετὰ τὸν ἀγασμὸν ὁ Πρόεδρος τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς κ. Α. Καλλιμασιώτης ὁμίλησεν ὡς ἑξῆς:

Ὁ λόγος τοῦ Καλλιμασιώτη

Ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ λιμένος Πειραιῶς, κατόπιν ὑπὲρ τριετοῦς ἐντατικῆς καὶ οὐχὶ ἀπληλαγμένης ἐμποδίων ἐργασίας, εὐρίσκειται εἰς τὴν εὐχάριστον θέσιν νὰ ἐγκαινιάσῃ σημερον καὶ παραδόσῃ εἰς κοινὴν χρῆσιν τὴν ἡμῶν κατὰ τὸ ἔτος 1923 ἀποφασισθέντων νὰ ἐκτελεσθῶσιν ἔργων διαρρυθμίσεως καὶ βελτιώσεως τοῦ λιμένος Πειραιῶς, δι' ὧν ἐλπίζομεν ὅτι θὰ καταστῇ οὗτος ἐκ τῶν καλύτερων λιμένων τῆς Μεσογείου.

Τὸ τμήμα τοῦτο τῶν εἰς κοινὴν χρῆσιν πα-

ραδιδομένων ἔργων, ἀποτελεῖται:

Αον) Ἀπὸ τὴν ἀποπερατωθεῖσαν εἰς μήκος μέτρων 450 καὶ βάθος 10 μέτρων ἔκτασιν κρηπιδωμάτων ἐπὶ τῆς Ἡετιωνείας ἀκτῆς.

Βον) Ἀπὸ τὸν ἀποπερατωθέντα βραχίονα Θεμιστοκλέους, δεξιᾷ τῷ εἰσπλέοντι, ἐπεκτάσεως 80 μέτρων, καὶ

Γον) Ἀπὸ τὸ συντελεσθὲν τμήμα τοῦ βραχίονος τοῦ ὁρμου Ἀγίου Γεωργίου, μήκους 320 μέτρων.

Ἡ συμβολὴ τοῦ πρώτου τούτου τμήματος διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς ὑπαρχούσης καταστάσεως εἶνε ἐμφανεστάτη καὶ ἀναμφισβήτητος, διότι, διὰ μὲν τῆς τακτοποιήσεως τῶν κρηπιδωμάτων ἐξυπηρετεῖται ἡ ἄμεσος, ἀνετος καὶ ἀσφαλὴς ἐναπόθεσις ἐμπορευμάτων, γνωστοῦ ὄντος, ὅτι ἕκαστον μέτρον κρηπιδωματος, καταλλήλως χρησιμοποιούμενον δύναται νὰ ἐπαρκέσῃ ἐτησίως διὰ 500 τόνων εἰδῶν γενικοῦ ἐμπορίου, διὰ δὲ τῆς προ-ἐκτάσεως τοῦ βραχίονος Θεμιστοκλέους ἐξασφαλίζεται ὁ λιμὴν ἀπὸ τῶν καιρικῶν ἀνωμαλιῶν καὶ διὰ τῆς κατασκευῆς τοῦ λιμενοβραχίονος Ἀγίου Γεωργίου, δίδεται ἀνάλογος ζωτικότης εἰς τὸν ὁρμον τοῦτον, ὅστις

Η ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΤΟΥ Κ. Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗ ΕΙΣ ΤΟΝ Κ. ΔΙΟΜΗΔΗΝ

Ἀπαντῶν εἰς τὰς ἀνακοινώσεις τοῦ κ. Διομήδους δ. κ. Π. Τσαλδάρη ἀνεκοίνωσε τὰ ἑξῆς :

«Ὁ Διοικητὴς τῆς Ἐθν. Τραπεζῆς κ. Διομήδης διὰ μακρῶν ἀπήντησε χθὲς εἰς τὰς δηλώσεις μου δημοσιευθείσας τὴν παρελθούσαν Δευτέραν. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀσφαλῶς προκύπτει ἐκ τῆς ἀπαντήσεως εἶναι ὅτι τίθεται κατὰ μέρος πᾶσα ἀξίωσις τῆς Ἐθν. Τραπεζῆς περὶ ἀποζημιώσεως διὰ τὴν πρόωρον ἀφαίρεσιν τοῦ ἐκδοτικοῦ προνομίου. Καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ γίνῃ ἄλλως, ἀφοῦ αὐτὸς οὗτος ἀνεγνώρισε διὰ τῆς πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους τῆς Ἐθν. Τραπεζῆς γενομένης ὁμιλίας του, ἥτις καὶ ὡς ἐγκύκλιος ἐπιστολή του διενεμήθη ὅτι ὅχι μόνον δὲν ἐπέρχεται ἐντεῦθεν ζημία, ἀλλὰ καὶ ὄφελος προσγίνεται εἰς τὴν Τράπεζαν ἐκ τῆς τοιαύτης ἀφαιρέσεως.

Ἡ ἱστορικὴ ἔρευνα εἰς τὴν ὁποίαν ἀσχολεῖται ὁ κ. Διομήδης περὶ τῆς προελεύσεως τῶν καλυμμάτων ὅχι μόνον εἰς οὐδὲν προάγει τὸ σχετικὸν ζήτημα, ἀλλὰ μᾶλλον εἶνε προσωρισμένη, ἥς μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ μεταχειρισθῶ τὴν φράσιν του, νὰ συσκοτίσῃ τὴν ἀλήθειαν. Τὸ ζήτημα τῶν καλυμμάτων συνεζητήθη εὐρὸς καὶ ἐν τῇ κατ' ἰδίαν συζητήσει μεταξὺ τῶν κ. κ. Καφαντάρη, Διομήδους Μαξίμου καὶ ἐμοῦ καὶ εἰς γενομένης δημοσιεύσεως καὶ ἰδία τοῦ κ. Μαξίμου (πρβλ. «Πρωτὰν» 13ης Αὐγ.) ὥστε νὰ μὴ χεῖρῃ περαιτέρω συζητήσεως.

Δυνάμει τῶν σχετικῶν συμβάσεων καὶ τῶν νόμων, ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ὀφείλει νὰ ἔχῃ διὰ τὸ κάλυμμα τῶν τραπεζογραμματίων διὰ λογαριασμὸν τῆς κυκλοφορούντων τὸ ποσὸν τῶν 95 ἑκατομμυρίων χρυσῶν φράγκων. Τὸ ποσὸν δὲ τοῦτο ἔχει ὄντως ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα καὶ τὸ ἀναγράφει εἰς τοὺς ἰσολογισμοὺς τῆς ὡς κάλυμμα τῶν γραμματίων

νοῦν τὸ διαμετακομιστικὸν ἐμπόρευμα, θὰ μᾶς περιαγάγουν εἰς τὸ θλιβερὸν σημεῖον ὥστε νὰ εὐρεθῶμεν μίαν ἡμέραν πρὸ κενοῦ λιμένος, πρὸ κενῶν ἀποθηκῶν, ἔστω καὶ ἂν ἔχωμεν λιμενικὰ ἔργα καὶ πλήρη συνεργεῖα τεχνικῶν μέσων».

καὶ οὐχὶ ὡς ἰδίαν τῆς περιουσίαν, ὡς ἐκ τοῦ ὁποίου καὶ οὐδεμίαν ἀναφέρει διαφορὰν ἐπικαταλλαγῆς.

Πόθεν ἀπέκτεινε τοῦτο, ἂν διὰ σώφρονος οικονομικῆς πολιτικῆς, περὶ τοῦ ὁποίου ἀσχολεῖται ὁ κ. Διομήδης ἐν τῇ ἀπαντήσεϊ του, ἢ ἄλλως, οὐδεμίαν θὰ ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ἄξιαν. Ἀρκεῖ ὅτι τὸ κάλυμμα τοῦτο ἠδύνατο ν' ἀποκτηθῇ διὰ τοῦ παραχωρηθέντος εἰς τὴν Τράπεζαν δικαιώματος κυκλοφορίας, δυνάμει τοῦ ἐκδοτικοῦ προνομίου. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πάντως καὶ ἂν ἡ Τράπεζα εἶχε τὰ καλύμματα πρὸ τῶν σχετικῶν συμβάσεων, ἠδύνατο νὰ ἀντικαταστήσῃ ταῦτα διὰ τῆς ἀσκήσεως τοῦ ἐκδοτικοῦ τῆς προνομίου. Ὅλη ἐπομένως ἡ ἐπιχειρηματολογία τοῦ κ. Διοικητοῦ τῆς Ἐθν. Τραπεζῆς περὶ τῆς ἱστορικῆς καταγωγῆς τῶν καλυμμάτων εἶναι ἀνευ ἀξίας.

Τὸ ὅτι δὲ τὰ καλύμματα ταῦτα ἠδύνατο ν' ἀποκτηθῶσι διὰ τῆς ἀσκήσεως τοῦ ἐκδοτικοῦ προνομίου, οὐδεμία δύναται νὰ δώσῃ ἀμφιβολία. Τὸ μόνον δ' ὅπερ ὡς πρὸς τοῦτο ἀντιτάσσεται εἶναι ὅτι ἡ Τράπεζα δὲν ἤσκησε τὸ ἐκδοτικὸν προνόμιον ἢ σπανίως μόνον. Ἀλλὰ τὸ ἐπιχείρημα εἰς οὐδένα ἀντέχει ἔλεγχον. Ἀπλοῦν βλέμμα τῶν δυναμένων νὰ ἀναγινώσκουσι τοὺς ἰσολογισμοὺς τῆς Τραπεζῆς καταδεικνύει ὅτι αὕτη ἤσκησεν ἐν ὅλῳ τὸ ἐκδοτικὸν τῆς προνόμιον καὶ τὸ ὑπερεξήντησε.

Ἡ Τράπεζα ἀφ' ἧς ἔλαβε τὸ προνόμιον τῆς δι' ἰδίων λογαριασμῶν κυκλοφορίας ἔκαμε χρῆσιν αὐτοῦ καὶ ἀναγράφει τοῦτο εἰς τὰ διαθέσιμά της. Τὸ ποσὸν δὲ τῶν διαθέσιμων της, κατὰ τοὺς τελευταίους μάλιστα χρόνους, ὑπῆρξε τόσον ἰσχυρὸν διὰ τὰς εἰς ὅψιν ὑποχρεώσεις της, ὥστε καὶ κίνδυνος νὰ θεωρηθῇ ἀπειλούμενος κατὰ τοῦ ιδρύματος. Τὸ νὰ ζητηθῇ δὲ ὅπως τὰ διαθέσιμα τῆς Τραπεζῆς κρίνωνται ἀπολύτως καὶ οὐχὶ σχετικῶς πρὸς τὰς ἐν ὅψει ὑποχρεώσεις αὐτῆς, οὐδὲν ἄλλο δύναται νὰ θεωρηθῇ ἢ μᾶλλον τάσις πρὸς παροχὴν ἐντυπώσεως εἰς τὸ κοινόν, ὀλίγον δὲ συντελεῖ πρὸς παράστασιν τῆς ἀκριβείας τῶν πραγμάτων.

Τὰ καλύμματα ταῦτα κατ' οὐδὲν διαφέ-

ρουσι τῶν καλυμμάτων τῶν κτωμένων δυνάμει τοῦ νόμου ΓΧΜΒ ἢ μόνον καθ' ὅσον τὰ τελευταῖα ταῦτα δέον νὰ εἶνε ἀκέραια εἰς χρυσὸν ἢ συνάλλαγμα, ἐνφ' ὅτι εἶνε μῆκροτέραν ἀναλογίαν. Δὲν πιστεύω δὲ οὐδεὶς ποτὲ νὰ ἰσχυρισθῇ καὶ πρὸ παντὸς ὁ κ. Διομήδης, διοικητὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, ὅτι τὸ κατὰ τὸν νόμον ΓΧΜΒ κάλυμμα θὰ ἠδύνατο ποτε νὰ ἐκχωρηθῇ εἰς τὴν σημερινὴν αὐτοῦ ἀξίαν.

Τὸ περαιτέρω ἐπιχείρημα, ὅτι διὰ τῆς παραχωρήσεως τοῦ ποσοῦ τῶν 95 ἑκατ. χρυσῶν φράγκων εἰς τὴν νέαν Ἐκδοτικὴν Τράπεζαν ἀνευ τῆς ἀντιστοίχου ἀποζημιώσεως δραχ. 1.176.000.000 εἰς τὴν Ἐθνικὴν θὰ ἠδύνατο νὰ καμφθῇ ἀνεπανορθώτως ἡ ρύμι ταύτης, δὲν δύναται νὰ εἶναι βάσιμον ἀφοῦ ἡ Τράπεζα οὔτε ὑπελόγιζε ποτε, οὔτε ἠδύνατο νὰ ὑπελογίσῃ τοῦτο εἰς τὸ ἐνεργητικόν της. Δι' εὐνοήτους δὲ λόγους θὰ ἦτο προτιμότερον νὰ μὴ ἐγίνετο ἐπὶ κλήσις τοι-

οῦτου τινὸς ζητήματος. Ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει ἀπέναντι τοιοῦτου ἐνδεχομένου κινδύνου τὸ μόνον εἶνε νὰ διατηρηθῇ ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ὡς ἔχει, καὶ περὶ τούτου θὰ εἴρη τόσον οἱ διοικήσεις ὅσον καὶ οἱ οἰοσδήποτε ἄλλος ἐμὲ ἀπολύτως σύμφωνον. Εἰς τοῦτο δὲ καὶ ἀποβλέπων, ὑπεστήριξα ὅτι αἱ ὀφθαί κατὰ τὰ ἄλλα ἐπιστημονικὰ ἀρχαὶ περὶ ἰδίων ἐκδοτικῶν Τραπεζῶν δὲν εἶνε ὁ πρόσῃ κων χρόνος νὰ ἐφαρμοσθῶσι παρ' ἡμῶν σήμερον. Δὲν εἶμαι δὲ ἐγώ μόνος ὅστις ὑποστηρίζω παρέκκλησιν ἐκ τῶν ἐπιστημονικῶν ἀρχῶν ὡς ἐκ τῆς καταστάσεως τῆς Ἑλλάδος, καθόσον καὶ αὐτὸς ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐπίσης ἐδήλωσεν ἐν Γενεῇ ὅτι προκειμένου περὶ οικονομικῆς ἐξυγιάνσεως τῆς Ἑλλάδος δέον νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν καὶ ἡ θέσις ταύτης ταύτης, ἥτις εἶνε διάφορος τῆς τῶν ἄλλων κρατῶν, μετὰ τὴν οικονομικὴν ἐξυγιάνσιν τῶν ὁποίων ἡσχολήθη ἡ Κ. Τ. Ε.

Π. Ε. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΙΚΗ

Η ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΙΣ

Παρά τοῦ ὑποδιοικητοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς κ. Ε. Τσουδεροῦ. Ἐλάβομεν τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολὴν ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐν τῇ Βουλῇ συζητήσιν περὶ τῆς Ἐθνικῆς καὶ Ἐκδοτικῆς Τραπεζῆς :

Κύριε Διευθυντά,

Παρά τὴν ἐπιθυμίαν μου νὰ μὴ μετᾶσχω εἰς τὰς συζητήσεις περὶ τραπεζιτικῆς μεταρρυθμίσεως ἐκ σεβασμοῦ πρὸς τοὺς μετ' ὧν διεπραγματεύθη ἐν Γενεῇ τὸ ζήτημα, ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ἔχω καθήκον ἀπέναντι τῆς Ἑλληνικῆς κοινῆς γνώμης, ἣν ἐπιχειροῦν νὰ συσκοτίσουν, νὰ σᾶς δώσω τὰς ἐπομένους πληροφορίας :

α') Τὸ ζήτημα τοῦ περιορισμοῦ τῆς Ἐθν. Τραπεζῆς εἰς τὰ καθαρῶς ἐκδοτικὰ της ἔργα ἐτέθη ἐνώπιον τῆς Τραπεζῆς τὸ πρῶτον ἐν ταῦθα κατὰ τὸν παρελθόντα Μάιον, ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς ἐκ τῶν κ. Ἀβενόλ ἀποστολῆς τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν. Τὸ ἀπεκρούσαμεν, ἐκθέσαντες εἰς αὐτοὺς, ὅσα ἠδύνατο νὰ ὑπάρξουν περὶ τούτου ἐπιχειρήματα.

β') Ἐν τοῖς τοῖς ζήτημα ἐπανήλθεν ἐν Γενεῇ καὶ μοι ἐτέθη σαφῶς ἡ πρότασις αὐτῇ ὑπὸ τῆς ὑποεπιτροπῆς τῆς ἐντεταλμένης νὰ ἐξετάσῃ τὴν τραπεζικὴν θέσιν τῆς ἡμετέρας χώρας. Τὸ ἀπέκρουσα ἐν πλήρει γνώ-

σει τῶν τεχνικῶν δυσχερειῶν, τὰς ὁποίας κα ἐξέθεσα ἐπὶ τῶν προηγουμένων εἰς τοὺς ἀποτελοῦντας τὴν ὑποεπιτροπὴν ταύτην. Τοὺς ἀντεπερὶεῖνα τότε τὸν λογιστικὸν διαχωρισμὸν τοῦ ἐκδοτικοῦ τμήματος τῆς Τραπεζῆς, καὶ τὴν λειτουργίαν αὐτοῦ ἐντὸς τῆς Τραπεζῆς. Ἀκριβῶς, δηλαδή, ὅτι ὑποστηρίζει τὸ κόμμα, εἰς ὃ ἀνήκει ὁ τέως ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας. Ἡ ἀντιπρότασις αὕτη ζωντὸς συζητηθεῖσα, ἀπερρίφθη διότι ἐκρίθη ὅτι ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην καὶ διοίκησιν συνύπαρξις ἐκδοτικῆς ἐμπορικῆς πολιτικῆς εἶναι ἀσυμβίβαστος καὶ δὲν δύναται νὰ ἐπιφέρει τ' ἀποτελέσματα ἅπανα ἐπιτυγχάνονται παντοῦ ἀλλαχού διὰ τῆς ὑπάρξεως ἰδίου ἐκδοτικοῦ ιδρύματος.

γ') Εἰς τὴν δευτέραν συζητήσιν εἰς ἣν ἐκλήθη μετὰ δύο ἡμέρας ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Κομιτέ, διείδον, ὅτι εὐρισκόμην πρὸ τῆς ἀποφάσεως νὰ μᾶς τεθῇ ὁ ὅρος τῆς μετατροπῆς τῆς Ἐθνικῆς εἰς καθαρῶς ἐκδοτικὸν ἴδρυμα. Καὶ πάλιν ἐπανάλαβα ὅσα ἐγγνώριζα περὶ τοῦ ἀδυνάτου τῆς τοιαύτης μεταρρυθμίσεως, διότι διέβλεπον τὰς δυσχερείας καὶ τὰς ἀντιρροήσεις. Εἰς ὅ,τι ὅμως, αὐτὴν τὴν φράσιν ἐπέμεινα ἰδιαίτερος, ἦτο τὸ ἀδύνατον τῆς μετατροπῆς ταύτης ἐντὸς τριῶν ἢ τεσσάρων

μηγών, όπως απαιτείται. Προσελάθησα. Ήθελον, να κερδίσωμεν χρόνον και προς τούτο υπέβαλα την γνώμην, ότι, αν **άπεφασίζετο ή μετατροπή** αυτή, δεν ήδύνατο να πραγματοποιηθή πρό της παρελεύσεως **τριών** τουλάχιστον ετών.

Ε δ') Έν τούτοις, ή απόφασις, ή ληφθεύσα υπό του Συμβουλίου της Κοινωνίας των Έθνών, ήτο καθαρά. Δηλαδή άπεφασίσθη, ό περιορισμός εις την έκδοτικήν μόνον λειτουργίαν αυτής και εκ των άλλων εργασιών της εις μόνον τας προεξοφλήσεις και αναπροεξοφλήσεις,

Έν τούτοις και μετά την απόφασιν ταύτην, υπεστήριξα εκ νέου εν Λονδίνω μετά δεκαπενθήμερον, τας αντιρρήσεις μου διά τήν αδύνατον της πραγματοποίησεως του σχεδίου, όπερ ήσοδο προς την διάλυσιν της Έθνικής, ενώπιον της ειδικής υποεπιτροπής της Κοινωνίας των Έθνών, ήτις είχε συνέλθει εκει δια να μελετήση τόν τρόπον της εκτελέσεως της αποφάσεως της Κοινωνίας των Έθνών. Τότε δέ **τό πρώτον**, ως προσωπι-

κήν μου γνώμην τούς επρότεινα την διατήρησιν της Έθνικής, καθ' όλας τας λοιπάς αυτής εργασίας, πλην του έκδοτικού κλάδου, όστις επρότεινα να αποτελέση ιδίαν Τράπεζαν. Και τούτο ούδέν άλλο είναι ή ένας βαθμός επί πλέον του ό,τι άντεπρότεινα την πρώτην φοράν, βαθμός, εις όν εξελικτικώς άλλως τε θα έφθάναμεν και αν έδημιουργούσαμεν ιδίαν διεύθυνσιν παρά τη Τραπέζη με λογιστικόν χωρισμόν των έκδοτικών εργασιών.

Η αντιπρότασίς μου αυτή έγινετο δεκτή υπό των παρόντων μελών και βραδύτερον υπό του Βέλγου αντιπροσώπου, όστις και άνεφερεν, ότι όμοία άκριβώς ήτο και ή εν Βελγίω έπελθούσα μεταρρύθμισις κατά τή 1850.

Ταύτα χάριν της αληθείας και νομίζομεν, ότι ό κ. Μερκούρης, εάν έπίστευε και άλλας τινάς αληθείας, δεν θα διετύπου ενώπιον της Βουλής, όσα ειπε χθές την έσπέραν.

Υμέτερος

Ε. Ι. ΤΣΟΥΔΕΡΟΣ

Βιβλιογραφία

Ελήφθησαν τα δελτία δια τόν Βον τόμον της Ιστορίας Γούναρη, των κ. κ. Γεώργια, Πικουλα, Πανουργιά, Βαρινού, Ανδροντισπούλου, Βλαχοπούλου, Γιάννη, Μάλμου, Γαβαλά, Λούβαρη και Χατζησάββα.

Επαναλαμβάνεται ακόμη μία φορά ή πληροφορία ότι ή έκδοσις του Βον Τόμου της Ιστορίας Δημ. Γούναρη επεβραδύνθη λόγω της συγκεντρώσεως εξ έκδοθέντων συγγραμμάτων άγνώστων διπλωματικών σιγείων σχετικών προς τας διαπραγματεύσεις Γούναρη — Λούδ Τζότζ — Κόρζον επί της Μικρασιατικής υποθέσεως και λόγω της βραδύτητος της μεταφράσεως των έστενογραφημένων πρακτικών της δίκες. Όταν ό Βος Τόμος έκδοθή θα γείνη εδρεία ανακοίνωσις δια του ήμερησίου τόπου.

Ο Α' τόμος της «Πολιτικής Ιστορίας του Δημ. Γούναρη» πωλείται εις όλα τα βιβλιοπωλεία των Αθηνών Πειραιώς και άλλης της Ελλάδος.

ΕΝΑ ΚΑΘΗΚΟΝ

Η χίρα και τα τρία όρφανά εκλεκτού όμόφρονος, αποβιώσαντος συνεπεία νοσήματος εξ ου προσεβλήθη κατά την μαύρην τυραννικήν περίοδον των βενιζελικών καταδιώξεων (1917—1920) τελούν εις τό έσχατον σημείον της πενίας, στερούμενοι και αυτού του άρτου!.

Η «Νέα Έποχή» ήνοιξε κατάλογον εισφορών προς ανακούφισιν της άτυχούς ταύτης οικογενείας και απευθύνει θερμήν έκκλησιν προς τούς εκλεκτούς αυτής φίλους και όμόφρονες όπως αποστείλουν τόν όβολόν των.

Έκ προηγουμένων εισφορών δρ. 1.800
Κ. Γαλαδάρης 750

Τό Σύνολον δοχμ. 2.550

ΠΑΡΑΚΛΗΣΙΣ

Παρακαλούνται θερμώς οι καθυστέρουντες τας συνδρομάς του Βον και Γου έτους όπως έμβάσωσιν αυτάς, διευκολύνοντες την προσπάθειαν ήμών δια την άρτιωτέραν έκδοσιν της «Ν. Έποχής» και αποκτώντες τό δικαίωμα της λήψεως ΔΩΡΕΑΝ του Βον τόμου της «Ιστορίας Δ. Γούναρη».

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Τηλεγραφική Διεύθυνσις : «ΟΙΝΟΒΟΤΡΥΣ»

Έταιρικόν κεφάλαιον ολοκλήρως καταβεβλημένον Δρχ. 10,000,000.—
Αποθεματικόν μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1922 11,616,111.—

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ & ΟΙΝΑΠΟΘΗΚΑΙ

Έν Μύλοις (Αθηνών), Έλευσίνι, Καλάμαις, Θεσσαλονίκη, Άχαΐα, Πάρω, Κύμη, Βελίκα, Γαστούνη, Βραχατίω, Δευκάδι, Σάμω, Άλιβερίω, Μαρκοπούλω (Αττικής).

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Οίνοι : Λευκοί, Έρυθροί, Γλυκεῖς, Μοσχάτοι.

Οινόπνευμα Καθαρόν δια ποταποῖαν και μετουσιωμένον διαφωτισμόν και θέρμανσιν.

Οίνοι εις φιάλας : Έπιτραπέζιοι, τονωτικοί, θρεπτικοί.

Βερμούντ (εκ φυσικού Μοσχάτου).

Απόσταγμα οίνου : Μεγάλη παρακαταθήκη παλαιών αποσταγμάτων οίνου, παραγωγής του έν Μύλοις Αποσταγματοποιείου.

Κονιάκ άρίστης ποιότη. εκ παλαιού αποστάγματος.

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ & ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

ΠΡΟΝΟΜΙΟΥΧΟΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

Δέχεται καταθέσεις επί προθεσμία με τούς κάτωθι τόκους άπηλλαγμένους τελείως παντός φόρου.

ΕΙΣ ΔΡΑΧΜΑΣ

Διὰ τρεῖς μήνας

Δι' έξ μήνας

Δι' έν έτος και πλέον

8 0/0

8 1/2 0/0

9 0/0

ΕΙΣ ΛΙΡΑΣ ΑΓΓΛΙΑΣ Ή ΔΟΛΛΑΡΙΑ Ή ΧΡΥΣΟΝ

7 0/0

7 1/2 0/0

8 0/0

Κατά την μετά του Δημοσίου σύμβασιν δημοσιευθεύσαν εις τό υπ' αριθ. 80 φύλλον της έφημερίδος της Κυβερνήσεως, της 5 Μαρτίου 1926, αι παρά τη Έταιρία καταθέσεις είναι προνομιούχοι άπαλασσομένης της προσόδου τούτων επί δέκα πέντε έτη παντός φόρου δημοσίου, άπλού ή συνθέτου ή οίουδήποτε άλλου δημοτικού ή τοπικού παρόντος ή μέλλοντος.

Αι καταθέσεις χρησιμοποιούνται εξ ολοκλήρου, δυνάμει της ίδιας συμβάσεως, προς παροχήν λιπασμάτων επί πιστώσει εις τούς γεωργούς επί τη αὐτῷ τόκῳ.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ Ο "ΤΙΤΑΝ", ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 33 ΤΗΛΕΦ. ΑΡ. 5-77

Γραφεῖα φορτώσεων ἐν ΠΕΙΡΑΙΕΙ

Τηλ. ἀριθ. 2-63.

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΑ 3,000,000 ΔΡΑΧ.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΕΝ ΕΛΕΥΣΙΝΙ

ΑΡΙΘ. ΤΗΛ. 6 64

Τηλεγραφικὴ Ἀπεύθυνσις :

«ΣΙΜΕΝΤΟΤΙΤΑΝ ΑΘΗΝΑΣ»

Τσιμέντα «Τιτάν» τύπου «Πορτλάν» (Ciment artificiel Portland) ἀνταποκρινόμενα εἰς τοὺς αὐστηροτέρους ἐπισήμους κανονισμοὺς τῶν πεπολιτισμένων Κρατῶν δι' ἔργα ἐκ Μπετόν πάσης φύσεως.

Βέτον αἰσθῆ λιμενικά, πλακοποιία, ἐπιστρώσεις, ὑποστρώσεις ὁδῶν, κατασκευὴ πλίνθων (τούβλων) καὶ ὀγκολίθων (ἀγκωνάρια), πρέκια κτλ.

Τσιμέντο «Κένρωψ». Εἰδικὴ κονία, κατάλληλος διὰ τὴν κατασκευὴν ὁδραλικῶν ἀμμοκονιαιμάτων διὰ συνήθεις λιθοδομὰς, ἢ πλινθοδομὰς, ἀντικαθιστώσα μὲ πλεῖστα ὅσα προτερήματα τὰ ἀμμοκονιάματα ἐξ ἀσβέστου.

Πολὺ ταχυτέρα πῆξις. Ἀσυγκρίτως μεγαλειτέρα ἀντοχή, ὅθεν : Ταχύτης ἐκτελέσεως. Σημαντικὴ ἐλάττωσις τοῦ πάχους τῶν τοίχων, ἤτοι : Κέρδος εἰς χρήσιμον μόν χωρὸν καὶ οἰκονομία εἰς ἐργατικὰ καὶ ὄγκον λιθοδομῆς.

Συνιστᾶται ἰδιαιτέρως δι' ἔργα λιμενικά.

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ & ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

33 — ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ — 33

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΙ ΕΙΣ ΠΑΣΑΣ ΤΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑΣ ΠΟΛΕΙΣ ΚΑΙ ΚΩΜΟΠΟΛΕΙΣ

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ

Χημικὰ Λιπάσματα.— Εἰδικὰ σύνθετα λιπάσματα διαφόρων τύπων διὰ πᾶσαν ἐν γένει καλλιέργειαν καὶ ἀπλὰ (ἀζωτοῦχα, ὑπερφώσφορικά, καλλιοῦχα).

Ὁξέα.— Θεϊκόν, Νιτρικόν, Ὑδροχλωρικόν, Θεϊκὸς σίδηρος, Περσπορίνη.

Εἶδη ὑελουργείου.— Ὑελοπίνακες κοινοὶ (τζάμια) ἐπιτραπέζια εἶδη. Φιάλαι παντὸς εἶδους Δαμιζάναι κτλ.

Ἡ Ἑταιρεία ἔχει ἰδιαίτερον τμήμα ΓΕΩΠΟΝΙΚΟΝ τὸ ὁποῖον παρέχει δωρεάν, προφορικῶς ἢ δι' ἀλληλογραφίας, πᾶσαν πληροφορίαν δι' ὅλα τὰ γεωργικὰ ζητήματα καὶ εἰδικῶς διὰ τὴν χρῆσιν τῶν λιπασμάτων τῆς.